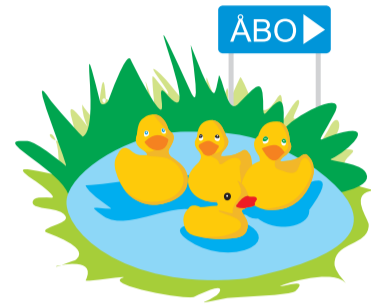

JYVÄSKYLÄN YLIOPIPPILASLEHTI

Keski-Suomen yksinäinen suomen- ruotsalaisuus

keskiaukeama

Selkä ja niska rutussa tietokoneen äärellä

Selvitys: Opiskelijoiden atk-tiloista on hyvä ergonomia usein kaukana

HANS-PETER WEGGMAN

Opiskelijoiden atk-tilojen työasentoissa olisi hiottavaa. C-rakennuksen tietokone-luokassa harvemmin viihtyvällä Laura Lehtisellä (oik.) ei ole vielä ollut ongelmia.

”AIKA KLASSINEN PISTE. Kaikki tärkein näkyy. Aineistotilaa ei ole, tuolit ovat jokaisella samat ilman säätömahdollisuutta, samoin pöydät”, YTHS:n fysioterapeutti **Kirsti Siekkinen** katselee ympärilleen Seminaarinmäen C-rakennuksen tietokonehuoneessa.

Opiskelijoiden atk-tilat ovat Jyväskylän yliopistossa usein ergonomisesti huonoja. Niska ja selkä ovat monella koetuksella, mikä taas näkyy fysioterapeutin työpöydällä.

”En usko, että kauhean moni yliopiston työntekijöistä tekisi töitä näissä olosuhteissa”, Siekkinen tyytyväisesti toteaa, vaikka ymmärtää rahan niukkuutta.

Tuolissaan rennosti lojuva kirjallisuuden opiskelija **Laura Lehtinen** ei ole pahemmin huomannut ongelmia, koska työskentelee luokassa harvoin.

”Kun missään ei ole parempi tilanne, ei huonoa ergonomiaa varsinaisesti huomaa. Kielten laitoksen tilassa on tosin hyvät tuolit”, Lehtinen toteaa.

Ahkera liikunnan harrastaja ja tanssikin opettava opiskelija ei tosin ole ensimmäisenä vaaravyöhykkeessä. Tämän allekirjoittaa myös fysioterapeutti.

”Liikunnallisuus auttaa niska-hartia-ongelmissa. Vastaanotolla yritetäänkin yleensä etsiä opiskelijalle itselle mielekää tapaa liikkua. Kukaan ei kuitenkaan harrasta lajia, josta ei pidä”, Kirsti Siekkinen toteaa.

FYSIOTERAPEUTTI HERÄSI opiskelijoiden tietokonehuoneiden väärin työasentoihin viimeistään silloin, kun hän palasi vuosia töissä oltuaan takaisin luokkahuoneeseen.

Vuonna 2003 Jyväskylässä käynnistettiin ensimmäinen opiskelijoiden atk-tilojen ergonomiatarkastelu, joka toteutettiin valtakunnallisen Kehra-hankkeen projektirahalla.

Siekkinen kiersi JYYN sosiaalisiteerin ja yliopiston työsuojeluviraston kanssa 22 atk-tilaa ja kirjasi ylös puutteet ja keuhut. He tarkastivat tuolien ja pöytien säätövaroja, valaistusta ja yleistä työtilaa. Joukosta löytyi hyviäkin, mutta monet tilat synnyttivät pitkän toivelistan.

”Säätömahdollisuudet puuttuivat usein tuoleista ja pöydistä. Tai ne olivat huonosti toimivia tai jopa rikkiäisiä. Välillä tuntui, että kalusteet oli kerätty ylijäämistä miettimättä niiden sopivuutta näyttöpäätetyöskentelyyn”, Siekkinen pohdiskelee.

Tutkakaksikko, Siekkinen ja JYYN sosiaalisiteeri **Arto Alajoutsijärvi**, kiittää taas kampuksia mustat kansiot viuhuen. Meneillään on alkuperäisen tilaselvityksen päivitys.

Osassa laitoksia otettiin vuoden 2003 parannusehdotukset vakavasti, kuten Soveltavan kielentutkimuksen keskuksessa. Monessa tilassa ei kuitenkaan mitään muuttanut.

”Perusolosuhteet saataisiin paremmiksi aika pienillä kustannuksilla”, Siekkinen arvioi.

SEURAAVAKSI KAKSIKKO tarkastaa Aallon kirjaston pöydillä kiiltelevät uudet näyttöpäätteet. Arkkitehtuurisen suojelukohteen statuksen vuoksi koneiden värikin on hyväksytty. Istuimina ovat **Ilmari Tapiovaaran** päällystetyt

kaarevat selkänöjälliset tuolit. Siekkinen ei niille lämpene.

”Tuolit on tähän tilaan erikseen valinnut Aalto itse. Ei niistä varmasti pääse eroon ilman eri päätöstä”, lukusalin valvoja **Riitta Koikkalainen** kuitenkin toteaa ja lisää: ”Kauniita ne ovat, sikäli harmittava, jos niistä luovuttaisiin.”

”Puoli vuotta jouduin tekemään töitä tuolla samalla tuolilla ja ristiselkä rupe- si oirehtimaan. Sitten sain kunnan työtuolin”, hän jatkaa.

Malliesimerkki hyvästä taas löytyy pian avattavasta atk-tilasta Seminaarinmäen Athenaeum-rakennuksessa. Tuli- terässä tilassa on kaikki uusittu käyttö- tarkoitusta silmällä pitäen.

Uutuus ei aina tuo autuutta. Agorasta ei kunnan työtuoleja tietokonehuoneista löydy. IT-alankin opiskelijoiden pitää istua puutuoleilla, joita ei voi säätää.

Puutelistoilla tilat voivat muuttua

PELKÄT PUUTTEELLISET atk-tilojen työskentelyolosuhteet eivät selitä kaikkea opiskelijoiden kireydestä.

”Ei hyvä tuoli tai pöytä ketään autu- aaksi tee. Opiskelijan oma aktiivisuus on yhtä tärkeää”, YHTS:n fysioterapeu- tti **Kirsti Siekkinen** kertoo.

Pöydän ääressä ei pitäisi rönöittää, vä- lillä pitää oikaista selkensä. Kotona voi rannetuksi tai tuolin selkänöjään selän notkon kohdalle tarvittaessa pyöritellä pyyheliinan.

Ja kun tuntuu pahalta, olisi hyvä het- ki jaloitella.

”Kun opiskelijoita on pituudeltaan 150 sentistä 203:een, säätövara pitäisi löytyä. Pitäisi olla aika standardimittai- nen, että kalusteet toimisivat.”

Mattilanniemi nousee kokonaisuute- na ergonomialtaan vertailun siedettä- vimmäksi. Lähes kaikissa atk-tiloissa on säädettävät tuolit ja näppäintasot.

TARKASTUSPARTIO SIIRTYY seura- vaksi Varhaiskasvatuksen laitoksen ti- loihin. Pitkän sokkelokäytäväreittein jäl- keen pieni tietokonehuone löytyy.

”Ensin täytyy näppäimistöä nostavat nipsut laskea alas. Jos ne ovat ylhäällä, ranteet kipeytyvät”, fysioterapeutti Siekkinen muistuttaa.

Tilan puutuolit ovat pöytään nähden matalalla. Hartiat nousevat kirjoittaes- sa, kun kyynärvarsien pitäisi olla suosi- tusten mukaan hieman alle vaakatason.

”Kun koneella istutaan usein lyyssä, olisi hyvä välillä tehdä selälle vastalii- kettä ja avata hartioita taaksepäin.”

Atk-tilojen ergonomian parantami- seksi fysioterapeutti toivoo, että opiske- lijat ilmoittaisivat huonoista työtuoleis- ta ja -pöydistä laitoksen väelle, niin muutoksiakin voi tapahtua.

LUPAAVILTA TUNTUVAT yliopiston kiinteistöjohtaja **Esko Korhosen** pu- heet. Ergonomiasiat ovat hänen muka- ansa jääneet sivuraiteelle epähuo- miossa.

Tässä luokassa keskimittaisellakin opiskelijalla pitäisi olla mukana tyyny takapuolen alle, jotta hartioihin ei syn- tyisi turhaa jännitystä.

”Kaikilla ei oireilu ala heti opskelu- jen alussa. Sitten huomataankin, että niska on jumissa, päätä särkee ja kädet puuttuvat”, Siekkinen luettelee.

”Monet tottavat oireisiin niin hyvin, etteivät enää tunnista kehossa jännityk- sen ja rentouden eroa.”

Vaivoihin vaikuttavat myös kiire, paineet ja stressi. Fysioterapeutti ker- tookin, että joskus on hankala erottaa, ovatko oireet vain fyysisiä.

”Hyvin usein vastaanotolla pysähdy- tään keskustelemaan arjessa jaksamisesta”, Siekkinen sanoo.

Toni Peltonen
paa toimittaja@jyy.fi

Fuksi haluaa pitää myös hauskaa

Yliopiston ensimmäisellä viikolla lompakko hukkuu ja hullu sää ihmetytti

YLIOPISTON LUKUVUODEN avajaisissa keski-ikä on reilusti keski-ikä tuolla puolella. Fukseja ei näy päärakennuksen juhlasalissa.

Akateeminen kulkue, rehtorin johdolla ja professorien seurattuna, saapuu saliin arvokkaasti **Jean Sibeliuksen** tahdissa. Pari ylioppilastakin on matkassa.

Puheessaan rehtori **Aino Sallinen** kehottaa Jyväskylän yliopistoa hyppäämään seuraavan loikan kansainväliseen kilpailuun.

Ulkomaalaisten osuutta pitäisi lisätä voimakkaasti sekä henkilökunnassa että opiskelijoissa.

"Erityisen tärkeänä pidän sitä, että professuurit saadaan yliopistossamme pääsääntöisesti kansainväliseen hakuun tämän vuosikymmenen loppuun mennessä."

Rehtori korostaa myös inhimillisen tekijän osuutta kaikkien yhteisöiden menestyksessä, myös yliopiston.

"Menestyäkseen yliopisto tarvitsee aineellisten resurssien lisäksi onnistuneen yhdistelmän taitavaa henkilökuntaa, lahjakkaita opiskelijoita ja lisäarvoa tuovia yhteistyökumppaneita."

Elokuun viimeinen päivä päättyi hartaasti kulkueen mukana kahvitarjoiluun. Yliopiston henkilökunta sen sijaan jatkaa juhlaansa riemukkaasti myöhäiseen iltaan.

SEURAAVAN ILTAPÄIVÄN auringossa parikymmenpäinen fuksilauma tenttaa kielten laitoksen kullalla tutoreitaan. Kampuskiertäminen on saksan kielen ja kulttuurin fuksilta takana. Syyskuun ensimmäisenä päivänä silmistä näkee vielä muutoksista hämmennyneitä katseita.

"Aluksi kampusalue vaikuttaa sekavalta", tutori **Tiia Mäkelä** lohduttaa.

Täyttä sekavuutta ei heti allekirjoittanut fukseista **Laura Kevätniemi**.

"Rakennukset vielä muistaa, mutta ei sitä, mitä niissä tapahtuu."

21-vuotias helsinkiläinen on tullut kaupunkiin samaisena aamuna ja neljän tunnin kokemus on positiivinen. Kämppäkin löytyi keskustasta helposti.

Kaikkille ei ole käynyt yhtä hyvin, tästäkin fuksijoukosta osa saa katon pänsä päälle vasta kaupunkiin tultuaan.

PERJANTAI AUKEAA suurimmalle osalle fukseista ylioppilaskunnan tilaisuudella päärakennuksen isossa salissa. Sihteeristön esittelyn ja rehtorin puheen jälkeen alkaa opiskelijakorttien jako.

Oman tiedekuntansa vuoroa odottelevat rauhassa myös 19-vuotiaat **Milla Minkkinen** ja **Anna Mononen**. Vanhat koripallokaverit ovat kotoisin Jyväskylän maalaiskunnasta.

"Täällä on totuttu pyöriskelemään, joten ihan hyvältä näyttää", saksan kielen opinnot aloittava **Mononen** kertoo.

Yliopistovuosilta hän odottaa oppimista, uusia ihmisiä ja hauskanpitoakin.

Milla Minkkinen aloittaa opinnot kasvatustieteissä ja on jo parin päivän tietomäärästä hieman kumossa.

"Kauheasti on kaikkia juttuja, joista pitäisi valita, mitä haluaa tehdä."

KORTTIAAN JONOTTAMASSA on jo **Sebastiä Mas**, joka on tullut vaihtoon

Musiikkiterapian maisteriohjelmanlainen **Jyrki Laiho** oli ensimmäisen viikon onnekas.

liikuntatieteisiin Espanjan Mallorcan auringosta. Hänellä oli selkeät syyt hakea Suomeen.

"Tämä oli kaukaisin paikka, johon voi hakea. Lisäksi luin Espanjassa paljon esseitä ja artikkeleita, jotka oli kirjoitettu Jyväskylässä", **Mas** sanoo.

Uudessa opinahjossaan 21-vuotiaasta miehestä on eniten hämmästyttänyt hullu sää.

"Luulin, että täällä on kylmä, mutta nyt aamukymmenestä iltakuuteen sää on hyvä. Mallorcalla oli vielä ennen lähtöäni yli 30 astetta lämmintä."

PÄÄRAKENNUKSEN viereisellä muurilla päivää paistattelee taloustieteissä aloittava **Mikko Aronpää**. 21-vuotias on muuttanut Jyväskylään edellisensä päivänä Kuopiosta.

"Mukavalta kaupunki vaikuttaa. Eilen käytiin fuksiryhmän kanssa jo iltaakin istumassa keskustassa", **Aronpää** kertoo.

"Etukäteen en tuntenut yhtään, mutta mukavalta sakilta vaikuttivat."

Aronpään opinnot alkavat vasta kahden viikon päästä. Valmistumisen lisäksi

Saksan kielen tutorit **Tiia Mäkelä** (vas.) ja **Hanna Kokkola** opastivat **Laura Kevätniemeä** kampuksella.

si odotuksissa on mukavan rento opiskelijaelämä ilman pingotusta.

Samalla muurilla istuskelee myös ympäristötieteiden fuksi **Marika Eteläperä**. 20-vuotias kokkolalainen muutti jo kuukautta aiemmin Jyväskylään, jota ehtisi asettua rauhassa aloilleen.

"En ollut ikinä käynyt kaupungissa. Vielähän tämä on outo mutta mukava."

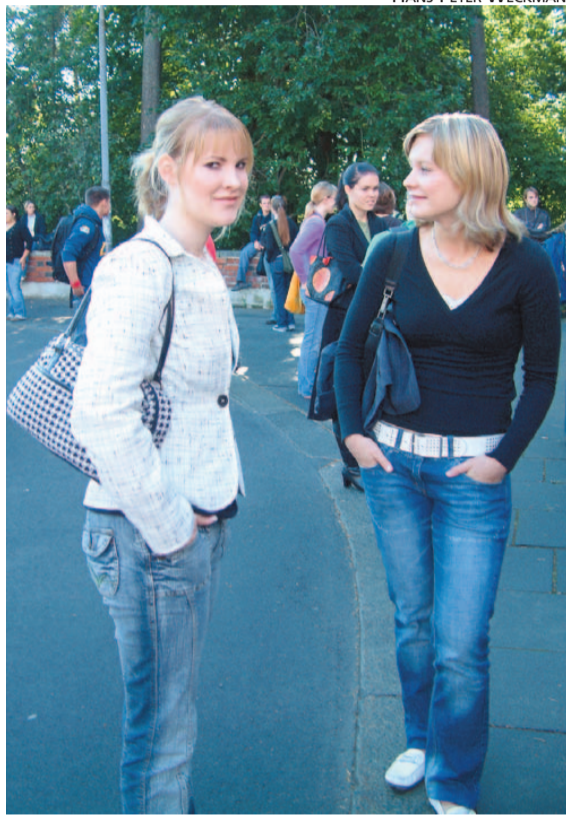
ALOITUSVIHKON ONNEKKAIN heppu aloittaa musiikkiterapian maisteriohjelmassa.

31-vuotiaan **Jyrki Laihon** housujen tasku oli nimittäin revennyt matkalla JY:n infoon ja lompakko tippunut matkasta. Onneksi fuksi ei jätä toista pulaan, joten ystävällinen sielu noukki lompakon kadulta ja toi sen päärakennukselle ylioppilaskunnan haltuun.

Opiskelijapalveluista löytyi puhelinnumero ja rahapussi saatiin omistajalleen.

"Kauhea mäihä kyllä kävi", **Laiho** toteaa onnellisena lompakko kädessään.

Toni Peltonen
paatoimittaja@jyy.fi

Vanhat koripallokaverit **Anna Mononen** ja **Milla Minkkinen** aloittivat opintonsa samaan aikaan.

Aikuisfuksi ei tee opiskelusta elämäntapaa

UUSIEN OPISKELIJOIDEN joukossa on joka syksy myös niitä, joilla on jo vuosia työelämää takana. Heidän yliopistopinnoillaan on selkeä suunta.

"Tavoitteena on valmistua mahdollisimman nopeasti", kertovat sosiologian opiskelijat **Henry Laasanen**, 39 ja **Ismo Björn**, 33.

He ovat suorittaneet opintoja jo avoimessa yliopistossa kuten kasvatustiedettä opiskelevat **Satu-Marjo Alahautala**, 37, ja **Hannele Koponen**, 40, joilta puuttuvat enää maisteriopinnot.

Yliopistosta he hakevat sivustystä ja muodollista pätevyyttä mutta myös uutta suuntaa elämälle.

Nykyvaatimusten mukaisesti pitäisi opiskella ja valmistua nuorena, mutta aikuisopiskelijat kokevat, että iästä on vain etua.

"Vanhemmalla iällä on paremmin selvillä omista kiinnostuksen kohteista", sanoo **Laasanen**.

"Tässä elämäntilanteessa opiskeluun suhtautuu melko lailla työn tapaan, ei niinkään elämäntapana", **Björn** kuvaa.

Alahautala uskoo, että työn, opiskelun ja perheen yhteensovittaminen vaatii enemmän organisointia.

"Mutta oppimismotivaatio on tällöin varmasti kohdallaan."

Koponen kiittelee, että nyt opiskelua tuetaan paremmin kuin ennen. Ja moni muukin asia on muuttunut.

"1980-luvun puolivälissä ei ollut netistä tietoaakaan, ja tilastotieteen harjoituksissa tulosteltiin valtavia lakanaita, joita sitten leikattiin ja liimattiin."

Arja Turunen
jylkkari@jyy.fi

Ympäristöviikko laajentaa tajuntaa

JYYn ympäristövaliokunta järjestää historiansa ensimmäisen Ympäristöviikon 22.–30. syyskuuta.

"Kevättalvella kokouksessa tuli puheeksi viikon puuhaaminen, kun Turussa ja Tampereelläkin oli omansa", kertoo valiokunnan puheenjohtaja **Teemu Tenhonen**.

Luentosarjakin pitää itseään kunnioittavalla teemaviikolla olla, joten niin nytkin. Näkökulmia ympäristökysymyksiin -otsikolla kuullaan neljä luentoa ma-to klo 16–18 Villa Ranan Paulaharjun salissa.

Sarja päättyy samassa salissa luennoitsijoiden paneelikeskusteluun perjantaina klo 12-14. Keskustelua johtaa Jyväskylän rakennus- ja ympäristölautakunnan puheenjohtaja **Jouni Vauhkonen**.

MUIDEN TAPAHTUMIEN osalta viikko käynnistyy jo torstaina 22.9. kansainvälisellä autottomalla päivällä, jonka yhteydessä ympäristövaliokunta järjestää klo 13–17 parkkiruutupiknikin, jossa voit syödä eväitä normaalisti autoille kuuluvassa tilassa.

Perjantaina kampuksella maistataan reilun kaupan tuotteiden.

"Viikon tapahtumat on suunnattu osittain ympäristöstä ja luonnosta jo kiinnostuneille, mutta myös muille. Tarjotaan mahdollisuus tutustua näihin asioihin", **Teemu Tenhonen** kertoo.

Viikonloppuna JYYn kirpputori täyttää Iloksen lauantain klo 11–15 ja sunnuntaina järjestetään luontoretki Pyhä-Häkin kansallispuistoon klo 12–18. Kolmen euron maksulla saa bussikuljetuksen, opastuksen ja pientä naposteltavaa.

"Siellä sijaitsee eteläisen Suomen suurin vanhan metsän alue. Puistossa kävellään, katsellaan ja istutaan vähän tulilla", kertoo itse retkeä ohjaava **Tenhonen**.

Iloksen ja Lozzin ruokaloissa tarjotaan maanantaina luomuvaihtoehtoja sekä esitellään Iloksessa ilta-kuudelta JYYn energiasäästökampanjaa.

Tiistaina 27.9. klo 18–20 Lozzin Lyhdysssä on luomutuotannosta keskustelutilaisuus, jossa tentattavana istuu ainakin luomutuottaja **Lauri Reippainen**.

"Uskon, että tuottajanäkökulmasta voi tulla myös kritiikkiä luomutuotannon tiukoista rajoista. Esimerkiksi lihaan on erittäin kallista ja hankalaa saada luomumerkintää", puheenjohtaja **valottaa**.

KESKIVIKKONA järjestetään Poltetta Puntissa -tapahtuman jälkeen Lozzin Lyhdysssä ympäristöfilosofinen keskustelupiiri klo 18 alkaen yhdessä ympäristöjärjestö Dodon kanssa.

Tostaina tutustutaan iltapäivällä Jyväskylän kaupungin ympäristöjohtamiseen ja illalla eri ympäristöjärjestöt esittelevät toimintaansa Kasvisravintola Katriinassa klo 18–20.

Perjantaina viikon päättää Iloksessa illanvietto, joka alkaa ympäristöleffalla klo 19 ja päättyy klubiin klo 21.

Toni Peltonen
paatoimittaja@jyy.fi

JYYn ympäristövaliokunnan järjestämä Ympäristöviikko 22.–30.9.2005. Ohjelmaa eri puolilla yliopistoa. Lisätietoja: www.jyy.fi/ymparistoviikko. Ympäristövaliokunnan kokous 26.9. klo 18.30 Iloksessa.

huomautus
reuna

Jari Peltola

alkukirjoitus

14. syyskuuta 2005

Järjen juoksua

ERÄS TUTTAVANI kysyi minulta taannoin, haluaisinko kävellä hänen kanssaan sata kilometriä 24 tunnissa joskus ensi kesänä. Kuten etenkin naiset tietävät, miehiä voi älyttää tekemään lähes mitä tahansa pyytämällä sitä heiltä. En kuitenkaan suostunut vuorokauden mittaiseen kävelylenkkiin ainakaan vielä.

TOISAALTA eihän urheilussa mitään järjeä olekaan. Eihän kukaan kysy pituushyppääjältä kukaan ennen tämän suoritusta sitä, miksi hän on oikeissa hypätyin noin kahdeksan metriä eteenpäin, kun kävelemälläkin pääsisi mainiosti perille.

400 metrin kisassakin juoksijat rasittavat itseään äärimmilleen vain päästäkseen suunnittelemaansa paikkaan, josta he alun perin lähtivätkin. Voittaja on se, joka suoriutuu tästä urakasta muuta nopeammin.

Tosin jos kilpailija jää lähdössä paikalleen ja väittää juuri juosseensa matkan valon nopeudella, hänen suorituksensa todennäköisesti hylätään, koska hän ei ole välillä käynyt todistetavasti jossakin muualla.

MOOTTORIURHEILUSSA välineiden osuus korostuu muita lajeja enemmän. Silti esimerkiksi Formula 1 -sarjassa näkee joka vuosi esimerkkejä talleista, jotka ovat satsanneet kymmeniä miljoonia euroja autoon, joka ei kisan alussa käynnistyäkään.

Nopeahan kosla on kyllä kuin mikä, jos vain lähtisi liikkeelle, vakuuttavat tallin insinöörit yhteistuumin.

Tai jos auto sattuisikin olemaan iskussa, sitä saattaa ohjata kuljettaja, joka on käytännössä ostanut itselleen mahdollisuuden ajaa tuota yli kolmeasataa kulkevaa asfalttiohjusta.

Mitä jos esimerkiksi Finnair käyttäisi samaa menettelytapaa? Tuolloinhan hieman tippiä antamalla voisi päästä kuljettamaan lentokoneellista turisteja aurinkorannoille, ja lentäjät katselisivat vain touhua vierestä ja söisivät tax freest ostettuja Fazerin parhaita.

MAKSIMAALISEN HYÖDYÄN näkökulmasta kannattaisi alkaa harrastaa urheilulajeja, joita juuri kukaan muu ei harrasta, koska tuolloin olisi parhaat mahdollisuudet päästä lajin arvokisoihin.

Tosin en usko, että esimerkiksi kaverini kanssa lapsena kehittämästä jääkiekkotenniksestä tulee koskaan arvokisalaji. Se on vahinko, koska kehityin siinä lähes yhtä hyväksi kuin äärimmäisen jyrkkien ja jäisten rinteiden laskemisessa jätessäkillä.

EIKÄ tuo pitkä ylipitkä kävelylenkkikään nyt niin mahdoton ajatus ole. Voisi vaikka kävellä Jyväskylästä Tampereelle ja ivailla matkan varrelle hajonneesta Pendolinosta ulos talsiville ihmisille, että tepä maksoitte patikoinnistanne sievoisen summan mutta minä en.

jari.peltola@jyu.fi

Tietokoneiluokkien paikat saatava kuntoon

YTHS:n fysioterapeutti nostaa avaussivun jutussamme esille tärkeän asian: huonot työasennot aiheuttavat ongelmia tietokoneen ääressä ahertaville.

Kun ihminen viettää näyttöpäätteen ääressä useita tunteja päivässä, on selvää, että väärissä asennoissa paikat hiljalleen kireytyvät ja kipeytyvät. Tämä koskee yhtä lailla opiskelijoita kuin muitakin.

Jyväskylän yliopiston monen atk-tilan huono ergonomia ei varmasti tule niitä käyttäville opiskelijoille yllätyksenä. Tilanteeseen on totuttu ja se on hiljaa hyväksytty.

Kuten jutussa haastateltu opiskelijakin sanoo, huonoa ergonomia ei edes huomaa, kun se on lähes yhtä huono jokaisessa tilassa. Näin ei asia saisi olla – tietenkään.

Monet opiskelijat tekevät pitkiä päiviä yliopiston tietokonehuoneissa. Siksi on erittäin tärkeää, että myös ergonomiaan kiinnitetään huomiota.

Nyt tilat on jälleen kartoitettu ja puutelosten aiheuttamia seurauksia odotellaan muualakin kuin fysioterapeutin vastaanotolla.

Yksi pohdittava asia on, ovatko väärät työasennot vain huoneiden kalusteiden aiheuttamia vai tulos jostain muusta. Kaikkiaan tietävät, miten tuolla pitäisi istua, mutta kuinka moni jaksaa kannatella itseään koneen ääressä ylväästi selkään suorassa?

Lyhyt kierros Seminaarinmäen luokissa näytti todellisuuden, jossa istumistapoja oli suhteellisesta lysähtämisestä

täydelliseen. Fysioterapeutti löysikin täydestä atk-tilasta yhden esimerkin suhteellisen hyvältä istumistavasta. Toisaalta eivät tilan puutuolitkaan antaneet oikeaan asentoon tukeaan.

Omaan istumistyyliin voi kukin itse halutesaan vaikuttaa, mutta atk-tilojen asianmukaisen kalustamisen pitäisi olla yliopiston vastuulla.

Joku voi kärjistä, että laitoksilla ei olisi varaa nykyiseen määrään atk-tiloja, jos ne olisivat kalustettu kunnolla. Kumman opiskelijat valitsisivat: tietokonehuoneen ergonomialla vai ei luokkaa ollenkaan?

Kysymyksenasettelu ei tietenkään ole todellisuudessa näin mustavalkoinen. Hyvän ergonomian mukaiseen kalustamiseen pitää löytyä yliopiston rahapussista oma puronsa. Rahan säästöä se kuitenkin tarkoittaa pitkässä juoksussa – tai pitkässä istumisessa.

Syksyn myötä vanhojen opiskelijoiden joukkoon on tullut jälleen satoja uusia. Heistä muutamia esittelemme sivulla 3. Pelkän opiskelun lisäksi yliopistoelämään kuuluvat monet vapaa-ajan aktiviteetit, joista oppii yhtä paljon kuin luentosalin penkillä. Yksi niistä on Ylioppilaslehden kirjoittaminen.

Jyväskylän Ylioppilaslehti kaipaa aina uusia kirjoittajia. Jos jylkkäriin kirjoittaminen pientä palkkiota vastaan kiinnostaa, ota yhteyttä tai tule suoraan seuraavaan avustajapalaveriin Opinkiven toimitukseen tiistaina 20.9. klo 12.

Toni Peltonen

Lehti - TTT:n uutisia

Feodaalimalli ratkaisu kunta- verotukseen?

Sampo-konsernin johtaja Björn Wahlroos esittää maaorjuutta ratkaisuksi kuntien talousongelmiin. Wahlroosin mukaan keskiaikainen feodaalijärjestelmä turvaa peruspalveluiden rahoituspuhjan, antaa Suomelle etulyöntiaseman globalisoituvassa maailmassa ja tuoksuu hyvältä.

"Linnanherroille annetaan rajaton valta kuntalaisten omaisuuteen ja sieluihin, ensi yön oikeus morsioihin ja mukavat punaiset univormut", Wahlroos neuvoo.

Wahlroosin mukaan uusi järjestelmä mahdollistaisi myös leikkausjonon lyhentämisen, rukiin omavaraisuuden ja suuren pohjan sodan revanssin.

"Puolan Lützin, Leipzigin ja Narvan maila vertaan vuoti", sanoo Wahlroos.

SDP:n puheenjohtaja Eero Heinäluoma puolestaan ratkaisisi kuntaverokysymyksen antamalla verotusoikeuden Eero Heinäluomalle.

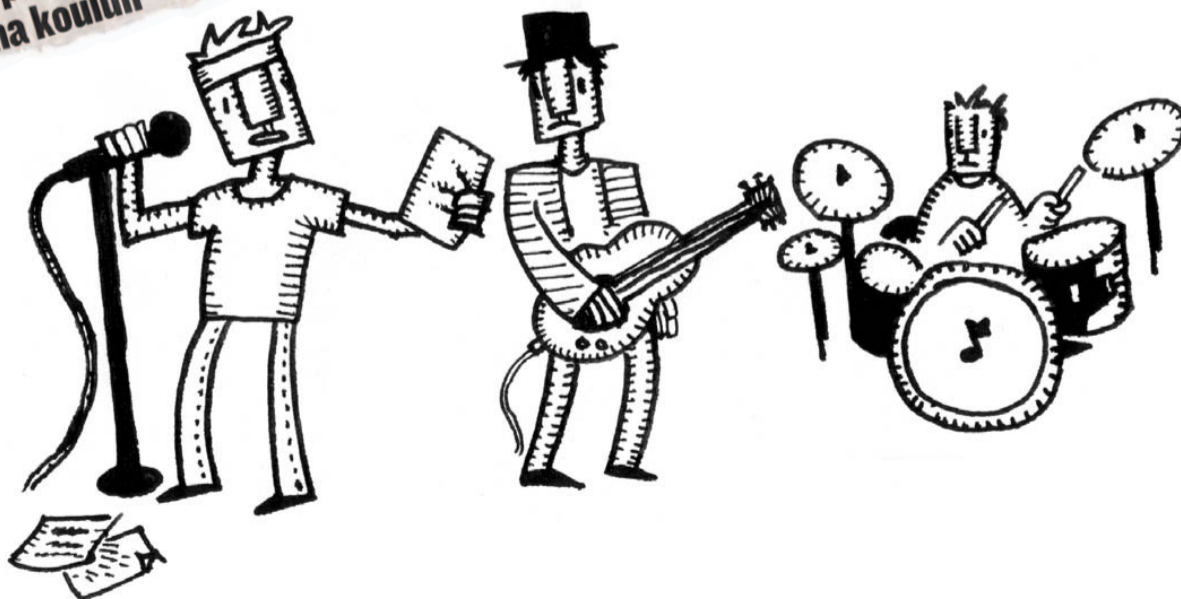
toimitus suosittelee:

Työnhaku (painajainen): Ryömiä nöyrästi kaupan kassalle vai masentua syrjäytyneenä oman kodin turvassa? Siinäpä pulma.

Olohuone (paikka): Raha ei tiettävästi tuo onnea, mutta sohva, kirjahylly ja laajakuva-televisio tekevät opiskelijaluokasta ihan oikean asunnon näköisen.

Usko (tunne): Kun tieto ei auta eikä luulo riitä, usko. Rakkaus voisi olla vaikka lähtökohhta.

Kolmannes epuista aloittaa
lukutaitoisina koulun
KSML
8.9.05

kuvatuksia

"HEI HIKARI, MIKÄ TOI SANA ON... URHEILUHYLLY?"

Jyväskylän Ylioppilaslehti

Toimituksen yhteystiedot:
Opinkivi, I kerros
Keskussairaalan tie 2, 40600 Jyväskylä
Puhelin: (014) 260 3360
Faksi: (014) 260 3928
Sähköposti: jylkkari@jyu.fi
Nettisivut: www.jyu.fi/jylkkari

Päätoimittaja Toni Peltonen
(014) 260 3359 / 044 531 1099 /
paatoimittaja@jyu.fi
Toimittaja Olli Sulopuisto
(014) 260 3360 / 050 355 4767 /
toimittaja@jyu.fi
Visualisti Hans-Peter Weckman
(014) 260 3973 / 040 568 3696 /
weckman@cc.jyu.fi

Taloudenhoitaja ja toimistosiihteeri
Paula Rouhiainen (014) 60 7226

Jylkkärin vuositulo maksaa JYYn
jäsenille 8 euroa ja muille 25 euroa.

Osoitteenmuutokset ilmoitetaan
ylioppilaskunnan keskustoimistoon,
puh. (014) 260 3355.

Ilmoitusmyynti:
Vexi Virtanen, Veximedia
050 592 3696 / Fax: (014) 618 633
Valtakunnallinen ilmoitusmyynti
Pirunrykki Oy (02) 233 1222

Ilmoituksenvalmistus
Grafiikka Rutanen (014) 216 315 /
050 596 2444 / grafiikka@rutanen.fi

Jyväskylän Ylioppilaslehti on Jyväskylän
yliopiston ylioppilaskunnan julkaisu.
Lehti ilmestyy 16 kertaa vuodessa
lukukausien aikana.

Painos 7 000 kpl. Painopaikka Lehtisepät
Oy, Pieksämäki (015) 348 1200

ISSN 0356-7362

kuvattua

HANS-PETER WECKMAN

Jyväskylän yliopiston lukuvuoden avajaisjuhla käynnistyi ja päättyi juhlallisesti akateemisen kulkueen johdolla elokuun lopun auringon paisteessa. Piikkipaikalla itseoikeutetusti rehtori Aino Sallinen, jonka vannedessä vararehtorit Timo Tiihonen ja Matti Leino.

jyy pää

Arto Alajoutsijärvi

Työtä oppii työtä tekemällä

TÄSSÄ TAANNOIN huomasin ilokseni, että isoisäni vanha viisaus "työtä oppii työtä tekemällä" on todistettu nyt myös tieteellisesti väitöskirjasollalla. Vanhat viisaudet ovat siis jälleen in.

OPISKELUJOIDEN neuvonnan ja edunvalvonnan ohella sosiaalishteerin työ on merkinnyt muun muassa yliopiston useissa eri työryhmissä ja toimielimissä istumista. On pohdittu opintojen esteettömyyttä, tasa-arvokysymyksiä, opintojen ohjausta, terveyden edistämistä, työsuojeluasioita...

Joissakin instansseissa työ on edennyt rivakasti – toisissa vähän hitaammin. Kaikilla on ollut likimain sama tavoite: opiskelijoiden opinto-olojen ja hyvinvoinnin parantaminen.

Sen olen saanut karvaasti huomata, että yliopisto ja osin ylioppilaskuntakin ovat instituutioita, joissa muutokset tapahtuvat pitkän ajan kuluessa. Laiva kääntyy hitaasti. Yhden henkilön vuoden mittainen visiitti sosiaalishteerin toimessa ei riitä.

Monien työryhmien ja toimikuntien työ tuottaa hedelmää vasta joskus tulevaisuudessa. Tarvitaan pitkäjännit-

teistä työtä ja tarmoa opiskelijoiden asioiden eteenpäin viemiseksi.

YLIOPISTOYHTEISÖSSÄMME työskentelee paljon tahoja ja ihmisiä, jotka tekevät arvokasta käytännön työtä opiskelijoiden hyvinvoinnin eteen. Valitettavasti tätä työtä ei aina muisteta arvostaa akateemisissa piireissä.

YTHS, opiskelijapalvelut, kirjasto, opintotukilautakunta, kv-palvelut, JYYn toimistot ja monet muut yliopiston piirissä toimivat tahot ahertavat päivittäin opiskelijoiden ongelmien kimpussa – saamatta juuri koskaan kiitosta työstään. Tässä yhteydessä tahdonkin kiittää kaikkia sellaisia yliopistoyhteisömme henkilöitä, jotka tekevät tätä niin sanottua hiljaista työtä. He ovat usein juuri niitä, jotka ovat oppineet työnsä työtä tekemällä.

Vanha viisaus sopii erinomaisesti kuvaamaan myös sosiaalishteerin työtehtäviä. Jos jonkinlaista testamenttia tahtoo jälkipolville jättää, niin olkoon se sitten tämä vanha viisaus.

Kirjoittaja on työpaikkaa pian vaihtava JYYn sosiaalishteeri.

vapaa sana

Mielipidekirjoitukset sähköpostitse osoitteeseen jylkkari@jyy.fi. Kirjoita lyhyesti. Toimitus varaa oikeuden lyhentää ja käsitellä kirjoituksia tarvittaessa.

Tutkijat tarvitsevat turvatumman uran

Tieteentekijöiden liiton mielestä tutkijat tarvitsevat nykyistä turvatummat uranäkymät. Jatkuva epävarmuus, pätkätyöt ja huono palkkaus eivät houkuttele tutkijan uralle. Apuraha- ja työttömyyskaudet ovat liian monen tutkijan arkipäivää. Tieteentekijöiden liiton jäseninä olevista tutkijoista vain 10 prosenttia työskenteli pysyvässä palvelussuhteessa vuonna 2004.

Erittäin huolestuttavaa kehityksen kannalta on, että nuorten kiinnostus tutkijan uraa kohtaan on melko alhaista. Tuoreessa kansainvälisessä vertailussa, jossa kysyttiin 15-vuotiaitten kiinnostusta tutkijan työhön, Suomi ja muut Pohjoismaat pitivät perää.

Nyt on aika ryhtyä toimenpiteisiin myös Suomessa. Opetusministeriö asettama työryhmän pohtiikin paria- kaa tutkijanuran kehittämistä. Raportti lupaa nykyistä suunnitellumpaa uraa, mutta edelleen määräaikaisissa "hiostuspätkissä". Hyvää on se, että ryhmässä on mietitty tutkijoille perinteisen yliopistouran lisäksi vaihtoehtoja myös yritysten puolelta.

Liitto katsoo, että yliopistoissa tutkijanuran kehittämisen esteenä on rahoituksen puutteellisuus ja virkarakenteen aukot. Suurimpana kantona kaskessa on tohtoroitumisen jälkeinen ura eli post doc -vaihe. Tähän vaiheeseen tarvittaisiin liiton mielestä viisivuotinen tutkijatohtorin virka, jonka aikana pätevoidyittäisiin ammattimaiseksi tutkijaksi. Sen jälkeen edettäisiin tutkijadosentiksi. Nämä virat täytettäisiin pääsääntöisesti toistaiseksi. Osa tutkijadosenteista etenisi professoreiksi.

Yliopistot ja eri rahoittajat eivät ole ottaneet tarpeeksi vastuuta tutkijanuran kehittämisestä, vaan tutkija joutuu itse pyristelemään epävarmasa rahoitusviidakossa etsien itselleen pitävää liian, johon tarttua. Yliopistojen ja rahoittajien välille tulisikin saada tässä asiassa enemmän yhteistyötä.

Antero Puhakka
puheenjohtaja
Tieteentekijöiden liitto

Eteenpäin ylioppilasliike!

Ylioppilasliike on saavuttanut lyhyessä ajassa merkittäviä voittoja. Pitkäaikainen tavoite opintotuen asumislisän korotuksesta on mennyt läpi ja myös taistelussa opintoaikojen rajoituksia vastaan olemme menestyneet. Opiskelijat voivatkin olla tyytyväisiä etujärjestönsä, ylioppilaskuntien sekä vastuullisten poliittisten opiskelijajärjestöjen yhdessä tekemään työhön.

Tällä hetkellä opiskelijarintaman on kuitenkin valtaamassa eräänlainen hämmennyksen tila. Mitä nyt? Minne nyt? Mikäli mahdollista, tulisi jälleen löytää yhteisiä tavoitteita, sillä yhteistyö ja yhtenäisyys ovat voimaa. Voidaan kuitenkin perustellusti kysyä, puhummeko oikeista asioista, kun puhumme rahasta?

Ylioppilasliikkeen tulisi kyetä luomaan käsitys, millaisessa yhteiskunnassa haluamme elää ja millainen koulutusjärjestelmä palvelee sen syntymistä parhaiten. Suomen ylioppilaskuntien liiton strategiatyö on hyvä

avaus tähän suuntaan. Tämä keskustelu on kuitenkin liian tärkeää jäädäkseen vain suppean eliitin piiriin. Siihen on pyrittävä saamaan mukaan mahdollisimman monia opiskelijoita.

Millaista koulutuspolitiikkaa opiskelijat haluavat Suomessa ja muualla harjoitettavan? Miksi? Mitkä ovat koulutuksen tavoitteita: emansipaatio vai kilpailukyky, sivistys vai tuottavuus? Ovatko nämä sinänsä kaikki hyvät tavoitteet toteutettavissa ja yhteen sovitettavissa, ja jos ovat, niin miten?

Esa Suominen
puheenjohtaja
Sosialidemokraattiset Opiskelijat

Bensan kulutusta rajoitettava

Maan ystävät vaatii hallitukselta toimia bensan kulutuksen rajoittamiseksi ja Suomen öljyriippuvuuden katkaisemiseksi. Liikenne on toiseksi pahin ilmastomuutosta kiihdyttävien päästöjen tuottaja energiantuotannon jälkeen. Öljytuotteiden tuonti maksaa suomalaisille yli 600 euroa vuodessa henkeä kohti.

Maan ystävät esittää uusien henkilöautojen polttoainekulutuksen rajoittamista 10 litraan sadalla kilometrillä sekä nopeusrajoitusten alentamista maanteillä. Biopolttoaineiden edistäminen on otettava tosissaan.

Polttoaineen säästymisen lisäksi alemmat nopeusrajoitukset kannustaisivat julkisen liikenteen käyttöön ja vähentäisivät liikenneonnettomuuksia tuntuvasti ilman, että kenenkään autoa todella tarvitsevan liikkuminen estyy. Biopolttoaineiden edistämässä Suomi on heittäytynyt EU:n peränpitäjäksi, vaikka edellytykset "vihreän bensan" tuotannolle olisivat erinomaiset.

Autoilu on kaupunkien ilman pahin saastuttaja. Ilmansaasteet, erityisesti typen oksidit ja pienhiukkaset, aiheuttavat Suomessa vuosittain 200–400 ennenaikaista kuolemaa, 30 000 astmaoireiden pahentumista ja 30 000–40 000 lasten hengitystieinfektioita.

Liikenteen ympäristöhaittojen vähentäminen on Suomessa epäonnistunut täysin. Henkilöautojen määrä on kaksinkertaistunut 20 vuodessa ja joukkoliikenteen matkustajamäärät romahtaneet vastaavasti. Kaupunkien rakenne hajautuu ja ihmiset muuttavat kauemmas keskustoista. Tuhannet ihmiset maksavat tästä epäonnistumisesta terveydellään joka vuosi. Hallitus on nostanut kädet pystyyn ilmastomuutoksen torjumisessa. Nyt tarvitaan uusia keinoja.

Suurin osa autoilusta on joko lyhyitä matkoja kaupunkien sisällä tai matkoja suurten kaupunkien välillä. Autoilua voidaan siis vähentää huomattavasti vaikeuttamalla haja-asutusalueiden ihmisten elämää. Uusien autojen bensankulutuksen rajoittaminen sekä nopeusrajoitusten alentaminen toimisivat juuri näin. Muita oikeudenmukaisia keinoja bensariippuvuuden ja liikenteen ympäristöhaittojen vähentämiseen ovat mm. tietullit, työsuhdetoimikannat ja joukkoliikennelippu sekä autoveron jyrkkä porrastaminen ilmastomuutosta kiihdyttävien päästöjen mukaan.

Puheenjohtaja
Meri Pukarinen
Maan ystävät ry

Kipeydytkö atk-luokkien työasenoista?

Annamaija Viik, 24,
tietojärjestelmätiede:
"Kai jos siellä tarpeeksi kauan istuu. Ei minulla oikeastaan ole tullut mitään tiettyä paikkaa kipeäksi, vaikka olen olen opiskellut kohta viisi vuotta."

Juho Polet, 23, filosofia:
"Käytän niitä sen verran vähän, että ei ole mennyt paikat kipeeksi. Vaikkapa MaB:n tilat ovat kyllä huonot esimerkiksi MaD:hen verrattuna."

Jukka Koponen, 26,
kasvatustiede:
"Kyllä. Venäjän laitoksella tuolit ovat huonoja, siellä tulee paikat kipeäksi. Kirjastolla osa työpisteistä on hyviä, niissä korkeus on säädettävissä, mutta toiset taas huonoja."

Anna Pehkoranta, 25,
kirjallisuus:
"Parhaillaan on. Tietysti tässä nyt on tuoli ihan liian kaukana. Yleensä kirjoitan kotona, mutta kun kirjoituspöytä hajosi, niin pitää tehdä yliopistolla enemmän."

Vapaa-ajan ongelmiin löytyy helppo ratkaisu

Kortepohja sai uuden sihteerin Kellukan keksijästä

HANS-PETER WECKMAN

OPISKELIJOILLA SAATTAA jostain kumman syystä löytyä vapaata aikaa maailmanparantamisen ja maailmanparailun ohella. Jos aika ahdistaa, kannattaa kernaasti kokeilla Kortepohjan ylioppilaskylän vapaa aikatoimikunnan (KVAT) järjestämää touhupakkia.

Kaikki KVATin toiminta on avointa Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan jäsenille, eli jokaiselle opiskelijalle.

Kortepohjan priimusaktivaattorina on elokuussa aloittanut uusi JYYn vapaa-aikasihteeriksi **Taina Kelavirta**. Kansuksensa Kortepohjan toiminnassa tämä 31-vuotias taidekasvatuksen pääaineilijä hankki jo opiskeluaikana, kun hän sai aloitteellaan soutuvueneen ylioppilaskylän asukkaiden käyttöön.

”Edessä oli elämäni ensimmäinen kaupunkikesä, eikä opiskelijan todellisuus kevään lämmittämistä 20 neliön yksöstä näyttänyt ruusuiselta. Ajattelinkin, että minun ja kohtalotoverien on jotenkin päästävä lähijärvelle tuulettamaan. Laitoin hissien oviin aloitteen ja nimilistan allekirjoitettavaksi, ja niin vene saatiin jo samana kesänä”, hän muistelee nyt.

Kelavirran nimiehdotuskin meni läpi. Vene kastettiin Kellukaksi Lillukan, Rentukan ja Ulpukan luonnollisena jatkona.

PÖYTÄ ALKAA TÄYTTÄÄ ruuasta ja juomasta Lillukassa, kun vapaa-aikasihteerin purkaa kasseja uusien asukkaiden vastaanotossa avustaneiden talkoolaisten saunailtaa varten. Kymmenkunta vapaaehtoista oli auttamassa, kun lähes 300 uutta kyläläistä saapui samana iltana.

”Osa ohjasi liikennettä, osa järjesti jonotusta mahdollisimman jouhevaksi ja osa jakoi infoa kaupungista ja ylioppilaskylästä”, Kelavirta kertoo.

Alkusyksy on sihteeriltä kulunut kylän vaihtareiden henkiinjäämispaikauksia tehdessä ja jakaessa. Paljon aikaa kuluu myös erilaisissa kokouksissa ja asioiden selvittelyssä.

POHDINTAA ON tänä syksynä lisännyt Ulpukan kahvilayrittäjän lopettaminen. Se tarkoittaa, että vuokratilojen avaimille ja KVATin vuokratilavälineiden lainauspalvelulle pitää miettiä uudet käytännöt.

Kelavirta kertoo hakeneensa ylioppilaskuntaan sihteeriksi, jotta saisi eräällä tavalla ympyrän suljettua.

”Halusin nähdä opiskeluelämän loppuun asti, ja tässä se on mahdollista”, hän sanoo.

”Myös kulttuuripuoli kiinnostaa, kun opinnotkin heittävät sille saralle. Jos tästä hommasta selviää, niin mitä todennäköisimmin kulttuurisihteerinkin pestit taittavat jossain päin Suomea.”

Toni Peltonen
paatoimittaja@jyy.fi

Kortepohjan vapaa-ajan toiminta käynnistyy kunnolla syyskuun aikana. Monista kerhoista ja toimintailloista saat tietoa JYYn nettisivuilta valiokuntien KVAT-osiosta. Seuraava KVATin kokous on torstaina 15.9. Lillukassa klo 19. Tiistaina 20.9. klo 15 alkaen Kortepohjassa järjestetään siivoustalkoot.

Liikuntapäivänä sytytetään puntit

PERINTEINEN OPISKELIJOIDEN liikuntapäivä, Poltetta Puntissa, järjestetään jo viidennen kerran keskiviikkona syyskuun 28. päivä klo 10–16 kampuksen viereisessä Hipposhallissa.

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan ja Jyväskylän ammattikorkeakouluopiskelijoiden yhdessä järjestämä tapahtuma kättää opiskelijoita liikkumaan ja saamaan tietoa terveellisistä elämäntavoista. Aiempina vuosina liikuntaan on tullut yli tuhat opiskelijaa.

”Odotan, että päivään tulisi saman verran opiskelijoita kuin viime vuonna tutustumaan kaupungin liikuntatarjontaan ja ehkä johonkin uuteen lajiinkin”, kertoo projektivastaava **Ville Sairanen**.

Päivän aikana järjestetään myös yliopiston opiskelijoiden perinteinen leikkimielinen liikuntakisa JYY-Cup. Ensimmäisen osakilpailun laji on ympäristöteemainen.

”Tänä vuonna yritämme saada hallille enemmän toiminnallisuutta. Että tulaisiin enemmän tekemään ja liikkumaan, eikä vain katselemaan.”

Päivän aikana monet paikalliset seurat esittelevät toimintaansa ja yrittävät

liikuttaa opiskelijoita. Mukana on ainakin useita kamppailulajeja, rugbya ja footbagia. Löytyyppä Maahinkainen ry:n esittelemänä pehmomiekkailuakin.

YLIOPISTON HENKILÖKUNNAN liikuntapäivä osuu samalle päivälle. Luvassa on haasteotteluita opiskelijoiden ja henkilökunnan välillä. Ulkomalaisia opiskelijoitakin haastetaan tänä vuonna. Kaavailtuna on ainakin sähkömatseja.

”Ulkkareille se on vähän oudompi laji, mutta helppoahan se on. Ei tarvitse kuin vähän juosta”, Sairanen heittää.

Päiville tulee myös Erasmusken infopiste, josta voi kysellä neuvoja liikuntaharrastuksiin Jyväskylässä.

Erityisenä suosikkina on pyöränhuoltotapahtuma. Nitkuttavan pyörän pelastukseksi Hipposhallilla on tarjolla asian- tuntevaa korjausapua ja huoltovälineitä.

Toni Peltonen
paatoimittaja@jyy.fi

Lisätietoja Poltetta Puntissa -liikuntapäivästä netissä: www.jyy.fi/pp

Ystävyydelle ei ole ikärajoja

Jyväskyläläinen hanke tuo sukupolvia yhteen

LAPSILLA ON nyky-yhteiskunnassa yhä vähemmän luotettavia aikuisia ympärillään. Samoin aikuisilla on yhä vähemmän kontakteja nuorempaan sukupolveen, jos itselle tai sukulaisille ei ole jälkikasvua putkahtanut.

Jyväskylässä näitä sukupolvia on solmittu yhteen pääasiassa opiskelijavoi-

min vuodesta 2002 Välittävät Sukupolvet -hankkeessa.

Johanna Moilasen johdolla aloitetun ohjelman ajatuksena oli käyttää aikuisystävyyttä ennaltaehkäisevänä lastensuojelukeinona. Samanlaista ideaa ei silloin ollut kokeiltu missään muualla Suomessa.

Tänä vuonna hanke sai lisärahoitusta. Tavoitteena on kolmessa vuodessa juurruttaa malli osaksi Jyväskylän ja muutaman lähikunnan lapsi- ja nuorisotyötä.

”Lapsilla on selvää aikuisennälkää. Monilla on liian vähän luottoaikuisia ympärillään”, Moilanen kiteyttää.

HANS-PETER WECKMAN

Afrikan palaset löytävät oikeille paikoilleen Maian (vas.), Alin ja Javidin yhteistyöllä.

JAVID RAHIMI kertoo vitsiä suomalaisen, ruotsalaisen ja norjalaisen keihäänheitosta.

Samaan aikaan pikkuveli **Ali** leikkii lasiesineellä, jonka läpi auringonvalon saa hajotettua sateenkaaren värisiksi täpliksi seinälle.

Keljossa asuvat 7- ja 10-vuotiaat pojat ovat tulleet käymään aikuisystäviensä **Maia** ja **Mika Fandin** luona. Seurue on pian lähdössä katsomaan *Robots*-elokuva Alin ja Javidin syntymäpäivien kunniaksi.

Ensin pelataan kuitenkin erä muistipeliä, rakennetaan Afrikka-aiheista palapeliä ja syödään hillomunkeja.

Maia on ollut Alin ja Javidin aikuisystävä pian kaksi ja puoli vuotta. Mika tuli mukaan viime syksynä.

”Kaipasin vaihtelua opiskelijaelämälle ja tämä tuntui hyvältä idealta”, Maia kertoo.

YSTÄVYYSIDEA TOIMII molempiin suuntiin. Aikuisystävät eivät ole yksipuolisesti tukihenkilöitä, vaan mento- rointisuhde on ystävyysuhde siinä missä mikä tahansa muukin.

”On vaikea sanoa, onko tässä saanut vai antanut enemmän”, Maia Fandi pohtii.

”Hienointa on, kun näkee, että joku juttu kolahtaa poikiin, ja siitä puhutaan vielä myöhemmin.”

Fandi on tyyppillinen aikuisystävä: hän on nainen, opiskelee yliopistossa pääaineenaan sosiaalityö ja kuuluu ikähaarukkaan 20–35-vuotta. Tosin aikuisystäviä löytyy kaikenikäisistä ja taustoiltaan hyvinkin erilaisista ihmisryhmistä.

”Opiskelijat saattavat tuntea olonsa vähän irralliseksi, kun tuttavapiiriin kuuluu ainoastaan omanikäisiä ihmisiä”, Johanna Moilanen pohtii syitä opiskelijoiden aktiivisuuteen.

”Eri-ikäisiin ihmisiin tutustuminen auttaa ehkä juurtumaan uudelle paikkakunnalle.”

JOHANNA MOILANEN kertoo, että uusia aikuisystäviä tarvitaan mukaan koko ajan, kun hanke laajenee. Etenkin miespuolisista aikuiskavereista on puutetta. Monet mukana olevat perheet ovat äitien luotsaamia yksinhuoltajaperheitä.

Niin Fandi kuin Moilanenkin vakuuttavat, että vapaaehtoisilta ei vaadita mahdollisuuksien mukaan.

”Pitää olla avoin mieli ja lasta pitää oikeasti kuunnella”, Fandi selittää.

Hän kertoo, että ensimmäinen tapaaminen Alin ja Javidin kanssa jännitti.

”Se kerta päättyi pulkkamäkeen, ja pojat olivat heti tosi reippaita ja innoissaan”, hän muistelee.

Sitä ei ole vaikea uskoa, kun seuraa Alin ja Javidin sinkoilua ja kuuntelee heidän tarinoitaan. Kello lähenee puolta kuutta, ja seurueen pitäisi kohta lähteä. Pojat ehtivät kuitenkin vielä leikkiä kameran kanssa, kertomaan vitsin ja keskustella keräilykorteista. Sitten mennään taas.

Milla Salo
jylkkari@jyy.fi

Lisätietoja Välittävät Sukupolvet -hankkeesta projektityöntekijä Johanna Moilaselta (jomoilan@yfi.jyu.fi).

Vangin päiväkirjasta: viimeiset kaksi viikkoa

14 aamua jäljellä:
Viimeinen loma käytetty

Palasin illansuussa viettämästä viimeistä kuudesta lomavuorokaudestani. Viikonloppuisin ei kylälle kulje busseja, joten kyyti kaupunkiin ja takaisin järjestyi talon autolla. Kuljettaja jutusteli ajoista, jolloin vankila oli vielä pahamaineinen Pernasaaren koulukoti. Kun koulukoti muutettiin avovankilaksi, suurin osa henkilökunnasta jäi töihin vanginvartijoiksi.

Koulukotiin lähetettiin vaikeimpia ja aggressiivisimpia tapauksia ympäri maata, ja vanha koulukodin rakennus tontin nurkassa muureineen ja rautaportteineen onkin vankilamaisiin osa koko nykyisessä vankilassa. Vartija, entinen nuorisotyöntekijä, selitti olleensa usein kuljettamassa koulukodin asukkaita sosiaalitoimistoissa ja psykologien luona. Hän oli hyötynyt pikajuoksuharastuksestaan poikien karkaillessa näillä reissuilla. Se oli ongelma, jota Laukaan vankien kanssa ei ole juuri esiintynyt.

Moni koulukodin työntekijä oli suhtautunut melko nihkeästi työpaikan luonteeseen muuttumiseen. Kyyditsijäni kertoo päättäneensä lähteä talosta sinä päivänä, kun pitää pukeutua univormuun. Eläkeiän lähestyessä päätös tuskin kestää. Ensi vuonna vartijat saavat virkapuvut. Taustalla on eräs kaikista valittanut entinen vanki, joka oli kannellut ministeriöön, kun ei erottanut vartijoita vangeista.

Ärsyttävä juttu mielestäni, sillä vankilan hyvä ja luottamuksellinen ilma-
piiri perustuu suureksi osaksi siihen, ettei paikka näytä laitokselta. Vartijaakin muutos harmittaa: ”Perkeleen nillittäjä, pitäis laittaa torpedo perään.”

Hän suunnittelee nenärengasta ja pöninhäntää protestiksi virkapuvulle.

12 aamua jäljellä:
Kehonrakennus ilman hormoneja

”Kehonrakennus ilman hormoneja on kyllä niin kuin ajaisi rallia Datsun satsella”, naureskelee kaveri kauhoessaan mukiin lisäravinnepöytä ämpäristä ruokakaapissaan.

Harmittelen, etten saanut aloitettua salilla käymistä kakkuni alkuvaiheessa. Se on täällä pääasiallisia harrastuksia, eivätkä vankitoverit ole yleensä mitään tosikkomaisia sisäpiiriläisiä, joten kaltaiseni hernekeppikin olisi varmaan saanut opastusta alkuun päästäkseen.

Omalla kongillani asuviin olen kyllä viiden kuukauden aikana tutustunut ilman yhteisiä harrastuksia. Toissa tai kurseilla, salilla ja pallopeleissä olisi tutustunut ehkä vähän laajemminkin talon väkeen. Jalkapalloa pelasin vankien osallistuessa laukaalaiseen puulaakiin, ja toverikunnan sunnuntai-iltojen tietokilpailuissa olen voittanut kahvipaketin melkein joka kerta.

Joissakin vankiloissa voimailijoilta on kielletty hormonien lisäksi turhan suuret painot. Perusteluna ilmeisesti se, että pelkän nostovoiman tai lihasmassan kasvattaminen ruokkii vankien machoasenteita. Täällä ei taida sellaista kieltoa olla, enkä ole huomannut hormoneita tai huumeitakaan liikkuvan.

Sen sijaan alkoholin takia on puolen vuoden aikana useampi vanki joutunut ulos. Useimmilla on lomilla jäänyt

”Viimeinen viikonloppu on levoton, sisäisesti. Olen laskenut tunteja ja harmitellut, ettei ole jalkapallopäivä. Heittelin itsekseen jonkin aikaa koripalloa jumppasalissa ja muistin, että puoli vuotta sitten suunnittelin toteuttavani vankilaklauseita.”

ryppy päälle, yhdeltä löytyi ratsiassa siideripullo. Vanki selitti unohtaneensa pullon repun pohjalle lomalla, ja että se oli ollut siellä jo miehen tullessa Laukaaseen. Puolustelut eivät riittäneet, vaan tuli lähtö takaisin Vaasan Lääneihin.

Yksi meistä totaalkiellettyistä ajoi myös täällä ollessaan aktiivisesti kannabiksen laillistamista. Hänellä oli huoneessaan hampumarssin juliste, joka takavarikoitiin, sillä Laukaa on päihtetön laitos. Takavarikon tehneellä vartijalla luki t-paidassaan Jägermeister.

10 aamua jäljellä:
Uneliaisuutta Seminaarinmäellä

Avovankilassa olo tuntuu suuren osan ajasta vähän nololta, varsinkin kun luotettavana ja päihitteettömyyteen sitoutuneena sain opiskeluoikeuden. Bussi lähtee aamuisin seitsemältä kaupunkiin, minun pitää olla kampuksen alueella opiskeluaikatauluni mukaisissa paikoissa koko päivä, ja paluubussi lähtee neljän jälkeen.

Siinä välissä selailen gradukirjoja ja nettiä sekä juon kahvia. Niin kauan kun kevatlukukautta kesti, opiskeluteho oli kovempi kuin koskaan, mutta kesäkurssien lopputtua ei uneliaalla Seminaarinmäellä onnistu pääsemään rytmiiin. Kun yliopistolla ei ole juuri ketään, sosiaalinenkin elämäni on ollut ankeimmillaan.

Heinäkuun helteisyys lisää uneliaisuutta. Mattilanniemen uimaranta saattaisi kuulua opiskelulupani piiriin, mutta sitä ei voisi ainakaan aikatauluun

kirjoittaa. Kahvilan alkoholittoman oluen lisäksi Sohvin terassi houkuttaa, mutta kiinni jäämisen seuraukset painavat vaa’assa enemmän: opiskeluluvan menettäminen ja mahdollisesti siirto johonkin vähemmän rentoon laitokseen.

Löydän itsestäni myös moraalisia piirteitä: Tuntuu ikävältä käyttää luottamusta hyväksi. Mokailut kostautuisivat seuraavalle opiskelijavangille tiukempina kontrollina.

6 aamua jäljellä:
Uhmaa ja levottomuutta

Viimeinen sunnuntai vankilassa takana. Liuta ystäviä kävi vierailuajana, toivat kakkua ja pelasimme kyykkää nurmikolla.

Ensimmäisellä visiitillä useimmat ovat olleet pettyneitä, kun tapaamistiloissa ei ole pleksiä erottamassa tapaajia, eikä vankilan ympärillä ole edes aitoja. Tämänpäiväiset vieraat uhmasivat sääntöjä ja livauttivat minulle kertakäyttökameran, kun olin valitellut, etten saa kuvia täältä. Kamerakielto le tarkoitettu vankien intimitettiin suojaksi, joten en pidä itseäni kovin moraalittomana kuvattessani salaa rannan grillipaikkaa, vanhaa koulukotirakennusta tai **Wolmar Schildtin** synnyinkotia vankilan tontilla. Eipä tiennyt Schildt-Kilpinen kotinsa kohtaloa keksiessään suomenkielen sanoja, muun muassa vankilan.

Viimeinen viikonloppu on levoton, sisäisesti. Olen laskenut tunteja ja harmitellut ettei ole jalkapallopäivä. Heittelin itsekseen jonkin aikaa koripalloa

jumppasalissa ja muistin, että puoli vuotta sitten suunnittelin toteuttavani vankilaklauseita. Niihin kuuluivat ainakin koripallo, runokirja, yläkeho, **Nietzsche**, islam, klanipää ja tatuointi. Mikään noista ei ole toteutunut, enkä ole viitsinyt helpoista oloistani käsin edes nousta barrikadeille sodan ja militarismien mielettömyyttä vastaan.

Harmi, etten hakeutunut mielipidevangiksi nuorena ja innokkaana. Toisaalta olen samalla lailla tyytyväinen ajankäyttöni kuin uskon monien varusmiesten olevan palveluksensa jälkeen: en jaksa kiihkoilla valinnastani, mutta olenpa kantanut korteni kekkoon.

2 aamua jäljellä:
”Saabi on hyvä auto”

Seinän takana oleva, kongin pienin huone on ilmeisesti talon vähiten suosittu. Ensimmäinen naapuri huudatti siellä **Kaija Koota** ja E-Typeä, sen jälkeen siinä on ollut monta asukasta.

Viimeisin on puuhakas kaveri, jolla riittää juttua. Tänään hän tuli istuskelemaan huoneeseeni, huomasi seinällä ystävien hääkuvan, jossa pari nojailee sulhasen autoon. ”Saabi on hyvä auto, vaikka raskas ohjata”, sanoi naapuri hetken kuluttua. Puhumme pitkään Saabeista ja lähdimme keittelemään kahvia. En tiedä mitään autoista, mutta ilmeisesti se ei estä keskustelemasta niistä.

Tänään bussissa jo puhuimme kaupungissa raksalla käyvien miesten kanssa vapautumisesta, lähinnä itseni ja toisen rakennusmiehen vähistä jäljelläole-

vista päivistä. Talossa vaihtuu lähiviikkoina suuri osa väestä, kun syksyn rakennuskurssi ja juoppokurssi eli kuntoutus alkavat. Toinen rakennusmies istuu vielä kevääseen, ja yritin ohjata keskustelun muille raiteille.

0 aamua jäljellä:
Aamutoimet ja ulos

Heräsin aamulla jo 5.30, puolisen tuntia ennen herätystä. Huoneen siivosin jo edellisenä iltana, jätin ruokatarpeet perinnoksi vangille joka leipoo paljon. Tävaraa ehti kertyä liikaa, raahasin jo eilen yliopistolle rinkallisen ja silti kannoin tänäänkin vaatteita, kirjoja, papereja ja muuta selkää väärään.

Monessa mielessä aamu oli samanlainen kuin ainakin 130 edellistä arki-aamua. Puuroa, kahvia ja epäsiistejä uukoja työhaalareissa. Ruokalassa moni kuitenkin onnitteli ja toivotti hyvää jatkoa, ja päivystyksessä vartijat olivat selvästi hyvillä.

Jätin avaimen, otin puhelimen, passin ja vapauspassin, ja kiirehdin raksamiesten kanssa bussille. Matkalla Jyväskylään olo oli riemukas. Vaikka vankeus ei ollut raskasta, vapaudenmenetyksen loppuminen tuntui hyvältä. Meidän iltapäivällä yliopiston kirjastolle, mutta se muistutti minua vankeudesta, joten päätin pitää loppukuun lomaa.

Panu Väänänen

Kirjoittaja istui totaalkiellettyjänä vankilassa 181 päivää tammi-heinäkuussa 2005.

HANS-PETER WECKMAN

Opinnot isän ja äidin piikkiin

Taiwanilainen tietotekniikan opiskelija haluaa leipuriksi ja valvoo salaa vanhemmiltaan

KOCHIA CHEN, 21, istuu taiwanilaisen Chiao Tungin yliopiston kahvilassa, mutta kieltäytyy kohteliaasti tarjotusta kahvista.

Edellispäivänä nautittu kahvi on valvot-
tanut tietotekniikan neljännen vuoden opiskelijaa aamuviiteen, ja aamulla hän on herännyt ennen kahdeksaa ehtiäkseen luennolle.

Tänä yönä hän haluaa nukkua kunnolla.

LAPSENKASVOINEN Chen tosin tuntuu olevan tottunut pärjäämään lyhyillä yöunilla: hän kertoo nukkuvansa yleensä vain kuusi tuntia aamukolmesta yhdeksään. Milloin hän ehtisikään nukkua?

Luennot vievät Kochia Chenin päivästä nelisen tuntia ja kotitehtävät, raportit ja essee-
t varastavat toisen mokoman. Ennen tenttejä opiskeluun kuuluu luentojen lisäksi vähintään kuusi tuntia päivässä.

Lisäksi hän käy osa-aikatoimissa laitoksen-
sa toimistossa auttamassa jumiutuneiden tietokoneiden kanssa ja treenaan yliopiston uudella kuntosalilla kolmesti viikossa.

Töitä hän on tehnyt jo kolme vuotta – aina salaa vanhemmiltaan. Chenin vanhemmat eivät katsoisi tyttärensä työntekoa suopeasti. He haluavat ainoan lapsensa keskittyvän vain ja ainoastaan opiskeluun. Etenkin isä jaksaa patistaa tyttärtään opiskelemaan ahkerasti.

Kochia Chen hyppää skootterinsa selkään halutessaan rentoutua.

TAIWANILAISET VANHEMMAT asettavat usein paljon paineita lapsilleen, ja yliopisto-opettajat teettävät opiskelijoilla rutkasti töitä. Yhdelle opintoviikolle ei ole standardia, vaan työmäärä riippuu opettajan vaatimustasosta.

Yliopisto-opiskelijat ovatkin usein hyvin stressaantuneita. Stressi ajaa jotkut jopa itsemurhaan.

”En ole tottunut stressaamaan. Huolestun kyllä ennen tenttejä, mutta en stressaa”, Kochia Chen kertoo poikkeuksellisen rennosta asenteestaan opiskeluun.

”Arvosanani eivät ole kovin hyviä, ja isäni aina hermoilee niistä. Etenkin ensimmäisenä vuonna arvosanani olivat tosi huonoja, mutta nyt olen alkanut parantaa niitä.”

Nuorta naista ei todellisuudessa oma ala tunnuta kiinnostavan lainkaan.

”Haluaisin olla leipuri”, hän innostuu ja kysyy heti perään, voiko Suomen yliopistoissa opiskella leipuriksi.

”Olen aina halunnut olla myös kirurgi. Haluan auttaa ihmisiä konkreettisella tavalla. Mutta nyt on liian myöhäistä. Minulla ei ole rahaa maksaa lukukausimaksuja, joten olen luopunut siitä unelmasta”, Chen huokaa.

Taiwanilaiset opiskelijat eivät saa opintotukea tai opintolainaa. Vanhemmat maksavat yleensä lastensa opiskelun, vaikkakin

jotkut opiskelijat hankkivat taskurahaan käymällä töissä yliopistolla tai tuttavaperheen lapsenvahtina tai englannin opettajana.

Lukukausimaksut ovat yliopistoissa muutaman sadan euron luokkaa ja asuminen asuntolassa halpaa, mutta myös palkkataso on maassa Suomea heikompi.

KOCHIA CHEN muutti yliopistoon tullessaan ensimmäistä kertaa pois kotoa ja asuu nyt kampuksen asuntolassa, jossa hän jakaa huoneen kolmen kurssikaverinsa kanssa.

”Haluan olla itsenäinen”, hän julistaa.

”Vanhempani ovat aina valvoneet tekemiäni tarkasti. Ensimmäisenä vuonna yliopistossa ihastuin vapauteen, jota minulla ei kotona asuessa koskaan ollut. Silloin tein paljon asioita, joista vanhempani eivät olisi pitäneet.”

Ensin hän ei aio kertoa, mitä kaikkea tuhmaa on tehnyt, mutta tunnustaa lopulta.

”Ostin vanhemmittani salaa skootterin.”

Skootteri on Taiwanissa hyvin yleinen ja näppärä menopeli, mutta liikenteen vilinä on hurjaa. Vanhemmat ovat syystäkin huolissaan, eivätkä he haluaisi tyttärensä koskaan istuvan skootterin selkään edes matkustajana.

Chen ei vanhemmistaan välitä, vaan ajaa silloin tällöin 70 kilometrin päähän Taipeihin ”rauhottumaan” ihmisvilinään. Kaupungin kasvatille metron ja katujen ihmis-
tungos on kotoista, ei ahdistavaa.

”Teen niin silloin, kun minulla on tylsää”, hän selittää.

Joskus Chen käy myös syömässä jollain Taiwanin lukuisista iltatoreista.

”Vanhempani raivostuisivat, jos tietäisivät, kuinka myöhään valvon, ja että olen joskus ulkona jopa puolen yön jälkeen”, Chen jatkaa listaa salassa tekemistään asioista.

Perinteiset taiwanilaiset vanhemmat eivät hyväksyisi myöskään tyttärensä alkoholin käyttöä. Joskus Chen nimittäin juo olutta, mikä on harvinaista taiwanilaiselle nuorelle naiselle.

”Olen ollut kerran humalassa, mutta en pitänyt siitä. Minä vain nukahdin, mutta onneksi en tehnyt mitään tyhmää tai outoa!” hän nauraa.

Anna-Kaisa Varamäki
Taipei, Taiwan

Elämää suljettujen ovien takana

KÄMMEN sormenjälkitunnistimelle, seitsemennumeroinen koodi laitteeseen ja naps – ovi aukeaa. Tuloaulassa on vastassa vartijan tarkka silmäpari, joka varmistaa, ettei luvattomilla ole sisään asiaa. Hän valvoo talon tapahtumia lukuisista monitoreista.

Kyseessä ei ole vankila, vaan taiwanilaisen yliopiston asuntola, jollaisissa suurin osa opiskelijoista asuu.

TYTTÖJEN ASUNTOLAAN ei miespuolisilla vierailijoilla ole asiaa, minkä takia poikien asuntolassa on joskus öiseen aikaan ylimääräisiä vierailijoita jakamassa kapeaa bambumattoa.

Yksityisyyttä ei asuntolassa juuri kannata odottaa. Jokaisessa huoneessa on neljä asukasta, joiden parvisänkyjen alla tietokoneet

surisevat ja tuulettimet puhaltavat. Huoneissa kuivataan pyykkiä, opiskellaan, syödään, puhutaan puhelimesta, katsotaan elokuvia, itketään ja nauretaan. Käytävillä sijaitsevat suihkut ja wc:t jaetaan parinkymmenen muun kanssa.

USEIMMILLE taiwanilaisille asuntolaan muuttaminen on ensimmäinen kerta poissa kotoa, joten he ovat innoissaan vapaudesta ja itsenäisyydestä. Vanhempien asettamia rajoja koetellaan valvomalla myöhään. Ovet käyvät tiuhaan vielä puolen yön jälkeenkin.

Yölliset visiitit alakerran nuudelikauppaan pidetään vanhemmilta visusti salassa. Useimmissa huoneissa kello pirisee silti ennen kahdeksaa, jotta yövirkutkin nousevat ajoissa päivän luennoille.

JYVÄSKYLÄN KESÄYLIOPISTO

SIVUAINEOPINTOJA LUKUVUONNA 2005-2006

Kesäyliopistossa voi suorittaa seuraavia muiden yliopistojen perus- ja aineopintoja. Opetus pidetään Jyväskylässä. JY:n perustutkinto-opiskelijat saavat alennuksen kurssimaksuista.

Helsingin yliopiston oppiaineet:

Kehitysmatutkimuksen perusopinnot 25 op
Yleisen teologian perusopinnot 25 op
Yleisen teologian aineopinnot 35 op

Joensuun yliopiston oppiaineet:

Maantieteen perusopinnot 25 op, alk. 23.9.
Maantieteen aineopinnot 35 op (kahden lukuvuoden aikana)
Ympäristöoikeuden perusopinnot 25 op (alkanut 9.9.)
Kansainvälinen verotus 5 op

Kuopion yliopiston oppiaineet:

Lasten ja nuorten psyykinen hyvinvointi 25 op
Lääketieteen perusteita perusopinnot 25 op
Liikuntalääketieteen perusopinnot, osia 11 op
Ravitsemustieteen perusopinnot, osia 10 op
Terveyshallintotieteen perusopinnot 26 op
Terveyshallintotieteen aineopinnot 34 op

Lapin yliopiston oppiaineet:

Suomen oikeusjärjestelmä 4 op, alk. 23.9.
Kauppaoikeus 8 op
Finanssioikeus 8 op
Velvoiteoikeus 8 op
Immateriaali- ja kilpailuoikeus 3 op
Kriminologia 5 tai 7 op
Informaatio-oikeus ja tietotekniikka-oikeus 6 op

Oulun yliopiston oppiaineet:

Informaatiotutkimuksen aineopinnot 35 op
Tähtitieteen perusopinnot 26 op
Yleisen arkeologian perusopinnot 25 op

Tampereen yliopiston oppiaineet:

Hallintotieteen perusopinnot 25 op
Vero-oikeuden perusopinnot 27 op (kahden lukuvuoden aikana)

Teatterikorkeakoulun erillisopintojaksot:

Pilates-tekniikan kurssi 2 op, alk. 23.9.

Opintojen ohjelmat ja ilmoittautumislomake

www.ccc.jyu.fi/kesayo

LISÄTIETOJA:

Jyväskylän kesäyliopisto
puh. (014) 260 3723, hanna.rajala@ccc.jyu.fi
faksi (014) 260 4343

EkoCenter Harjunporras EkoCenter Kankitie

- ♦ monipuolista kierrätystoimintaa Jyväskylän alueella
- ♦ meiltä löydät edullisesti ja kätevästi vaatteet, kengät, astiat, huonekalut, ym
- ♦ huonekaluille ilmainen noutopalvelu kaupunkialueella ti, to ja pe Puh: 3101609

HARJUNPORRAS
Gummeruksenkatu 13
puh: 3101612
Ma-pe 10-18
La 10-15

KANKITIE
Kankitie 10
puh: 3101609
Ma-pe 9-17
La 10-15

www.jyvaskylankatulahetus.fi

Tanssiurheiluseura
Tepika ry

Syksyn tanssikurssit alkavat Bailatino I, II III tasonkurssit ja kilpatanssi alkeis- ja jatkokurssit.

Lisätietoja ja ilmoittautuminen Tepikan toimistolla.
Vapaudenkatu 48-50. Käynti Väinönkadun puolelta.
Puh. 014 617 889
www.tepika.fi
toimisto@tepika.fi

TAIKAPUOTI

- KARNEVAALI
- JONGLÖÖRAUS
- PULMAT
- PILAILU
- TAIKURI
- MASKEERAUS
- KORTTISARJAT
- YM.YM.

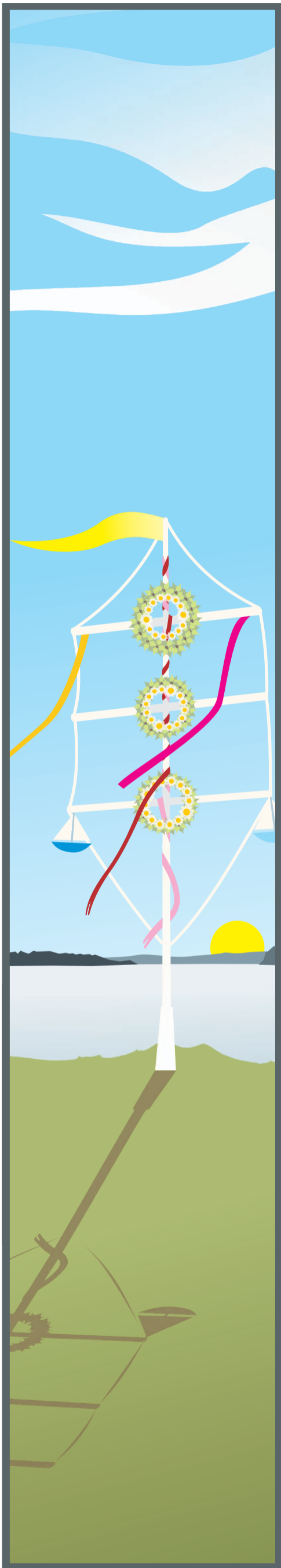
Vaasankatu 10
Puh. 610 516

ERILAISTA LUETTAVAA LUKUHETKI

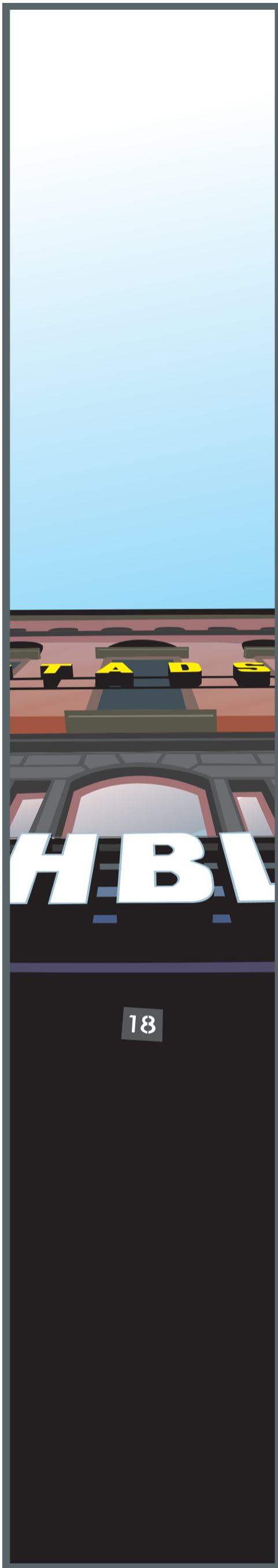
Kauppakatu 17
Puh. (014) 618 869

tele finland
5x190 pirunnyrkki
suoraan painoon

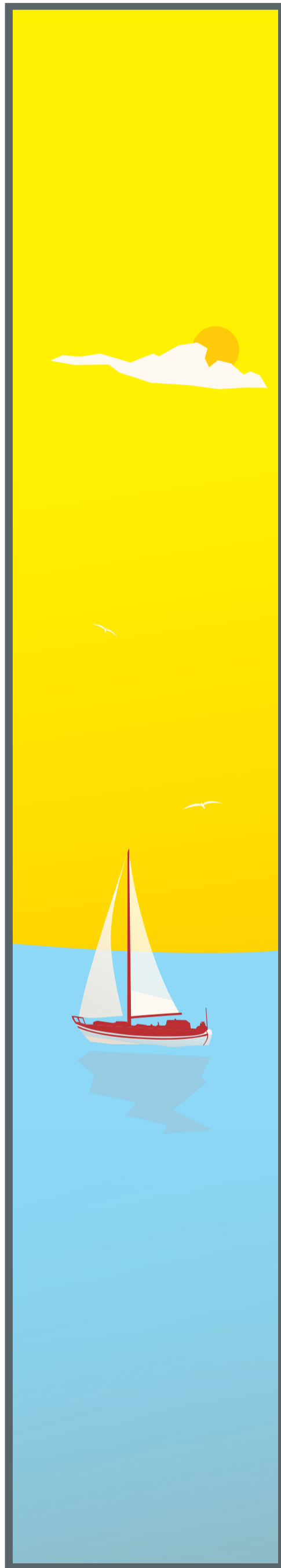
sinebrychoff
5x190 pirunnyrkki
suoraan painoon

Keskisuomenruotsalaiset

yksikielisten kaupungissa

Ne ovat rikkaampia, onnellisempia ja elävät pidempään. On juomalauluja, purjehdusta ja puutarhajuhlia. Umpisuomalaisen mielestä suomenruotsalaisilla on yhteisö, joka on tarpeeksi suuri ollakseen elävä, mutta riittävän pieni ollakseen kotoisa. Jyväskylässä piirit ovat erityisen pienet.

Teksti: Tuomas Viskari
Piirroksat: Hans-Peter Weckman

RUOTSINKIELINEN KULTTUURI ja pääoma keskittyvät rannikkoseudulle, josta erilaiset säätiöt näyttävät omistavan ulkopuolisen silmin suurin piirtein puolet. Tämän omaisuuden tuottoa siten jaetaan vuosittain omien kesken suomenruotsalaiselle yhteisölle. Ankkalammeksikin sitä kutsutaan.

Kun kuva suomenruotsalaisista on näin sisäänlämpiävä, unohtuu helposti, etteivät heistäkään kaikki polski ankkalammen eliitin ytimessä. Ei myöskään muisteta, että heitä asuu täysin suomenkielisillä alueilla, jolla kysymys suomenruotsalaisesta pääomasta ja varakuudesta herättää lähinnä huvittuneisuutta. Aivan tavallisia ihmisiä siis.

Tilastokeskuksen mukaan Jyväskylässä on vuonna 2003 ollut 193 asukasta, jotka puhuvat äidinkielenään ruotsia. Tästä ryhmästä voi todellakin puhua kielellisenä vähemmistönä. Pystyykö tuon määrän varassa pitämään yllä oikeaa suomenruotsalaista kulttuuria, vai ovatko he vain joukko ihmisiä, joiden äidinkielenä sattuu olemaan ruotsi?

”SUOMENRUOTSALAISEN kulttuurin löytäminen on kyllä työn takana. Kävimme juuri oppilaiden kanssa Ruotsalaisessa teatterissa Helsingissä”, sanoo **Ann-Cathrin Broman**.

Hän työskentelee Pohjanlammen koululla Kuokkalassa ruotsinkielisen

opetusryhmän opettajana. Tällä hetkellä ryhmässä on kaksi oppilasta. Ensi syksynä mukaan on tulossa seitsemän lisää.

Broman pyrkii pitämään suomenruotsalaista kulttuuria yllä koulussa tuomalla esiin esimerkiksi suomenruotsalaisia romaaneja opetussuunnitelman mukaisten kirjojen ohella.

Kulttuuriperintöä käsitellään myös erilaisten juhlien yhteydessä, vaikka joskus ryhmän pienuus aiheuttaaakin ongelmia.

”Luokalla on vain poikia, joten ei heitä oikein voi laittaa Lucia-neidoiksi”, nauraa Broman.

KIELELLINEN IDENTITEETTI ei ole Jyväskylän lapsille samalla tavoin itseltään selvää kuin kaksikielisillä paikkakunnilla, joten Ann-Cathrin Broman pyrkii vahvistamaan oppilaidensa itsetuottamusta tutustuttamalla heidät suomenruotsalaiseen perinteeseen.

Nykyisten ruotsinkielisen luokan oppilaiden kohdalla ei kuitenkaan voida vielä tietää, kuinka tulevaisuus vaikuttaa heidän kielellisen identiteettinsä kehittymiseen.

Murrosiässä vastaan tulee joka tapauksessa valinta suomenkielisen ja ruotsinkielisen kulttuurin välillä.

”Keski-Suomessa ruotsinkielinen on varmasti erilainen nuori, ja silloin hän

on tiukan valinnan edessä”, opettaja onastelee.

Ruotsinkielinen opetusryhmä perustettiin vuonna 2002 ruotsinkielisten vanhempien aloitteesta.

Vaasasta kotoisin oleva Broman päätyi itse vasta hiljattain Jyväskylään. Sitä ennen hän piipahti Varkaudessa ruotsinkielisenä opettajana. Keski-Suomessa hän on kuullut kadulla ruotsia keran, Varkaudessa ei kertaakaan.

Muutoinkin Broman kokee olonsa hieman kotoisammaksi Jyväskylässä, minkä hän arvelee johtuvan myös yleisesti kansainvälisemmästä ilmapiiiristä.

YKSI RUOTSINKIELISEN opetusryhmän perustamisen aloitteentekijöistä on **Peter Nordman**, Jyväskylän suomenruotsalaisten yhdistyksen puheenjohtaja.

Koulukieli ratkaisee hänen mukaansa pitkälti sen, millaiseksi lapsen kielellinen identiteetti kehittyy. Siksi opetusryhmän perustaminen oli tärkeää.

Ruotsinkielisellä koulutuksella halutaan korostaa kaksikielisyttä rikkauteena ja parempien valintamahdollisuuksien takajana. Nordmaninkin perhe on kaksikielinen.

Kaksikielisyys on ylipäättään keskeinen piirre keskisuomalaisessa suomenruotsalaisuudessa. Vain harvoissa perheissä puhutaan pelkästään ruotsia.

Jyväskylässä ei myöskään voi olettaa, että palveluita olisi automaattisesti saatavissa ruotsiksi. Ann-Cathrin Broman tietää joidenkin suomenruotsalaisten ajattelevan, että pitäisi aina pitää kiinni kielellisistä oikeuksistaan ja ainakin yrittää saada palvelua omalla äidinkiellään.

”Vaikkapa Vaasassa sen voi tehdäkin, mutta on kuitenkin täysin väärä kuvitelma edes olettaa, että se onnistuisi Jyväskylässä”, Broman sanoo.

ENTÄPÄ SE suomenruotsalaisten hauskenpi elämä?

Peter Nordman naurahtaa ja sanoo, että tietysti opiskeluaikana ero näkyi siinä, että ruotsinkieliset lauloivat ryyppätessään enemmän. Suomenkielisillä, jos he laulavat, laulut ovat Rosvo-Roopea tai vastaavaa.

”Ne ovat oikeastaan aika alakuloisia lauluja, kyllä meillä oli hauskenpiä”, vakuuttaa Nordman ja päätyy siihen, että huolimatta paljosta samankaltaisuudesta myös se pieni ero suomen- ja ruotsinkielisen kulttuurin välillä on.

Laulukulttuuria pidetään yllä Jyväskylänkin suomenruotsalaisten yhdistyksen juhlissa. Laulukirja käydään läpi kunnasta kanteen.

Ehkäpä kaikki myytit suomenruotsalaisuudesta eivät olekaan tuulesta temmattuja.

HAASTATELTUJEN KOKEMUKSET jyväskyläläisten asenteista ruotsinkielisiä kohtaan ovat positiivisia.

Suomenruotsalaisten yhdistyksen puheenjohtajan Peter Nordmanin mukaan heidän ehdotuksensa ruotsinkielisen päiväkotin ja opetusryhmän perustamisesta on otettu hyvin vastaan, vaikka nykyisten säästövaatimusten aikana sen tarpeellisuudesta liikkuu muitakin mielipiteitä.

Broman kertoo hieman toisenlaisen kokemuksen, joka sai hänet tuntemaan itsensä jonkinlaiseksi kummajaiseksi. Kerran tavaratalossa myyjä kuuli hänen puhuvan ruotsia ja tuli ilahtuneena kysymään, mitä simpukkakeitto mahtaisi olla ruotsiksi.

”Tämä osoittaa, että ruotsinkielinen on täällä todellakin poikkeustapaus, mutta nämä jutut ovat kuitenkin vain hauskoja”, opettaja toteaa.

Suomenkielisessä ympäristössä on ruotsinkielisen pakko pohtia kielellistä identiteettiä perinpohjaisemmin.

Omasta erilaisuudestaan on tietoisempi kuin selvästi kaksikielisellä paikkakunnalla. Miltä se sitten tuntuu?

”Kyllä se sujuu, vaikka täällä koulussa olenkin hiukan erillinen kuin pienessä ruotsinkielisessä maailmassa. Vähän yksinäiseksi itsensä välillä tuntee, mutta kyllä se hyvin sujuu”, sanoo Ann-Cathrin Broman.

Keskisuomenruotsalaisen asialla

Monilla yhdistyksen jäsenillä on äidinkielenään suomi

SUOMENRUOTSALAIKUUDEN asemaa pitää Jyväskylässä yllä yhdistys nimeltä Svenska sällskapet i Jyväskylä r.f, joka perustettiin vuonna 2002.

Nyt siinä on noin yhdeksänkymmentä jäsentä. Mukana on paljon kokonaisia perheitä, joten monilla kaksikielisistä kodeista tulevilla jäsenillä on äidinkielenään suomi.

Yhdistyksen puheenjohtaja **Peter Nordman** kertoo toiminnan keskittyvän hyvin pitkälti lapsiin ja perheiden keskinäisiin tapahtumiin.

Yhdistys järjestää erilaisia kerhoja, uima- ja hiihtokouluja sekä lukupiirejä. Lukupiirissä lapsia kannustetaan tutustumaan suomenruotsalaiseen kirjallisuuteen palkitsemalla ahkerasta lukuurakasta elokuvaillalla.

Tänä vuonna yhdistys sai Svenska kulturfondenilta avustusta muun muassa teatterimatkaan, lastenteatteriesityksen järjestämiseen ja perheleireihin.

SVENKA SÄLLSKAPET i Jyväskylä tarjoaa areenan ruotsin puhumiseen ympäristössä, jossa arkielämä toimii yksinomaan suomeksi. Kaikille Jyväskylään muuttaneille ei yksikielinen elinympäristö ole uusi asia – vain kielivalinta on.

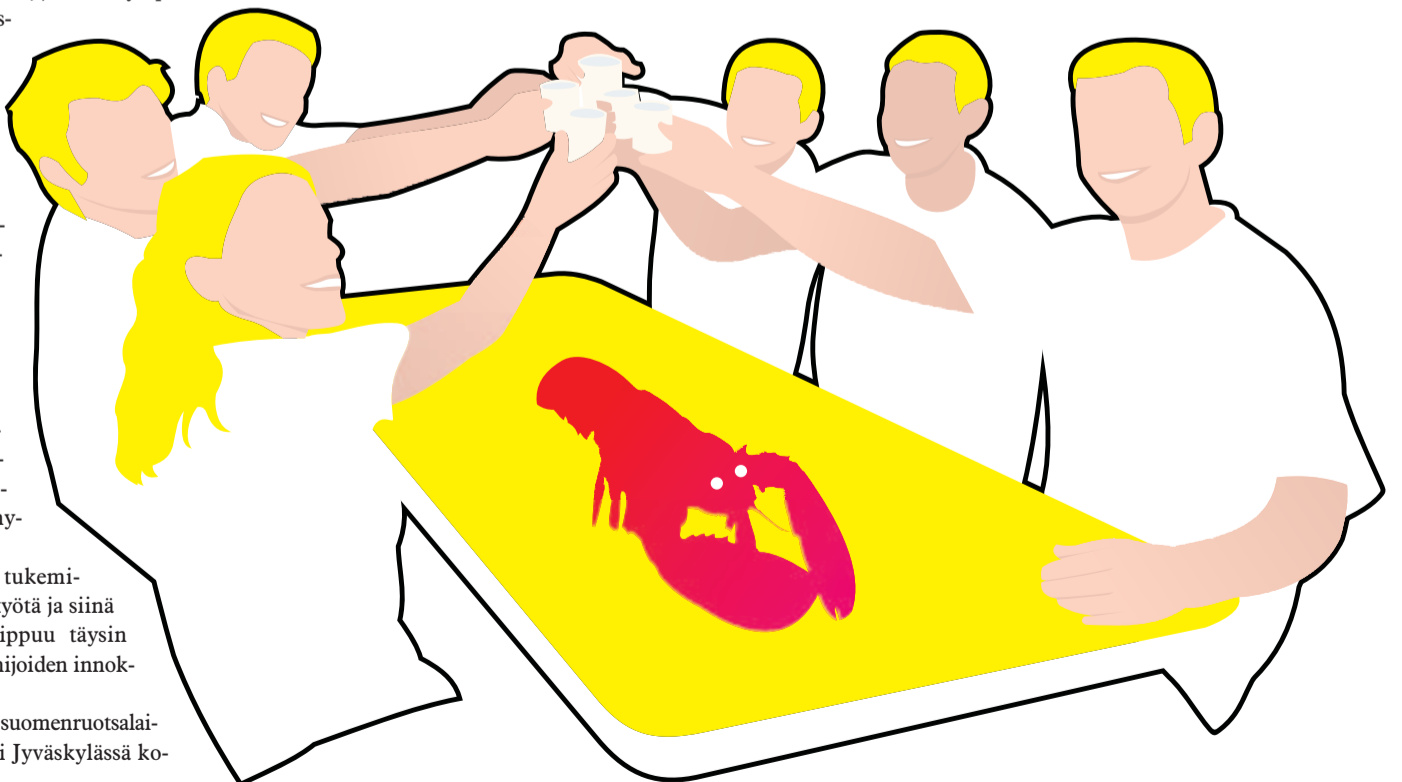
Ruotsinkielisen luokan opettaja **Ann-Cathrin Broman** kävi esimerkiksi lukion Mustasaareessa, jossa elinympäristö oli käytännössä täysin ruotsinkielinen.

Suomen opiskelu oli monille vähintään yhtä tuskallista kuin ruotsin opiskelu suomenkielisissä kouluissa.

VANHEMMAT jäsenet tietävät kertoa, että jyväskyläläisten ruotsinkielisten yhteisöllisyys on vaihdellut ajan mittaan hyvin paljon.

Kieliyhteisön tukeminen vaatii kovaa työtä ja siinä onnistuminen riippuu täysin kulloistenkin toimijoiden innokkuudesta.

Ilman aktiiveja suomenruotsalaisen verkosto olisi Jyväskylässä kovin harva.

Viulun sointi syntyy oikeissa käsissä

Mika Lahtinen on yksi yhdeksästä viulunrakentajien ammattiyhdistyksen jäsenestä

HANS-PETER WECKMAN

Suuri osa viulunrakentajan työpäivästä kuluu soitinten korjaamiseen ja puhdistamiseen. Uuden viulun rakentaminen kestää kolme kuukautta.

VIULUNRAKENTAJA Mika Lahtinen istuu tuolilla pöytälamppun valokeilassa ja katselee tarkkaavaisena asiakkaan tuomaa joutua kädessään.

Pieni ja nopea korjausoperaatio saattaa näyttää helpolta, mutta on osa vuosien kokemuksen tuomaa varmuutta.

”Iso osa työnkuvastani on jousisoittimen korjauksia ja puhdistusta”, Lahtinen kuvailee ja antaa jousen takaisin tyytyväiselle asiakkaalle.

Kouluttautuminen ei ole helppoa, sillä arvostetut koulut ovat vähässä. Opia voi hakea myös kisällinä.

”Opiskelin ensin Ikaalisten soitinrakennuskoulussa. Tein sen jälkeen kolmevuotisen tutkinnon Newarkin viulunrakennuskoulussa Englannissa ja työskentelin **Risto Wainion** apuna Helsingissä.”

Alalla Mika Lahtinen on ollut jo 22 vuotta. Hän on yksi yhdeksästä Suomen viulunrakentajien killan ammattiyhdistyksen jäsenestä.

VIULU RAKENNETAAN tavallisesti kolmesta eri puulajista. Kansi on kuusta ja mustat osat ebenpuuta. Sivuihin, kaulaan ja pohjaan käytetään vaahteraa.

Soittimen rakentaminen kestää noin kolme kuukautta, joista varsinaista työaikaa on vain kuukausi. Varsinkin lakaukseen ja lakan huolelliseen kuivattamiseen kuluu aikaa.

”Viulun viimeistely ja lakkaus vaikuttavat ääneen paljon. Ne on tehtävä huolella”, rakentaja kuvailee.

Sointiin voi rakennusvaiheessa vaikuttaa paljon myös pienillä rakenteellisilla muutoksilla.

”Kun kaiken tekee alusta loppuun itse, tulee soitin tutuksi.”

Käsin tehdyn viulun hinta alkaa noin 6000 eurosta. Lahtinen tekee useimmat viulut nykyään mittatilaustyönä.

”Ostopäätös tehdään kuitenkin vasta, kun soittaja saa valmiin viulun käsiinsä. Soittimen ääni on sen verran henkilökohtainen juttu.”

VIULUN MALLI on pysynyt pitkään hyvin samanlaisena.

Kopioidut mallit pohjautuvat Italiassa 1600- ja 1700-luvun taitteessa työskennelleen **Antonio Stradivarin** soittimiin. Näissä viuluissa yhdistyvät sekä loistava käsityö että sointi. Jyväskylän viulunrakentajakin kaapista löytyy aidosta Stradivariuksesta valettu kipsikopio.

”Tämä on hienon viulun malli, mutta parhaat soittimet eivät synny kopioimalla. Haastavinta on löytää oma, toimiva tyyli”, Lahtinen toteaa.

Viulu rakennetaan kolmesta eri puulajista: kansi on kuusta, mustat osat ebenpuuta, ja sivuihin, kaulaan sekä pohjaan käytetään vaahteraa.

Ammattilainen tunnistaa kuitenkin tekijän kädenjäljen ja tyyliä on erilaisia.

”Eri maissa on erilaisia tekotyyliä, sillä opettajia on hyvin vähän. Tällöin

tekotavat periytyvät nuoremmille rakentajille, ja vanhojen viulujen historiaa on helpompi selvittää”, yrittäjä valottaa.

VANHA JA KALLIS ei kuitenkaan ole aina paras vaihtoehto, vanhojen soitinten hintaan kun on laskettu mukaan myös antiikkiarvo. Pelkän iän kuvitellaan usein parantavan soittimen ääntä.

”Viulut ovat siinä mielessä vähän kuin punaviini”, Lahtinen kuvailee hymyillen.

”Jos soitin on jo alun perin laadukas ja se säilytetään oikeaoppisesti, se todennäköisesti myös vain kypsyy iän myötä.”

Anne-Pauliina Rytkönen
jylkkari@jyy.fi

Käsityöhön siirrytään vasta aikuisena

ASIAKKAAT ostavat usein ensimmäisen käsityönä tehdyn viulun, kun siirtyvät isoon viuluun. Miellyttävä hankinta voi olla elinikäinen.

Tehdasrakenteinen soitin ei aina ole huono. Esimerkiksi lasten viulut vaihtuvat useasti kasvun myötä, eikä harjoitussoittinta kannata lähteä tekemään käsityönä edes rakentajan mielestä.

”Pienten viulujen kaikukoppa on pieni, ja sitä on vaikeampi saada soimaan kauniisti”, viulunrakentaja **Mika Lahtinen** kertoo.

Tehdasvalmisteiset viulut eroavat käsin tehdyistä paljon jo tekotapansakin

vuoksi. Ammattiipiireissä aitona käsityönä pidetään soitinta, jonka kaikki vaiheet ovat yhden henkilön työstämiä.

Toisessa ääripäässä ovat instrumentit, jotka valmistetaan kauttaaltaan koneistetusti. Yleisempää on kuitenkin, että tehdasrakenteisen soittimen osia on tehty käsityönä.

”Tehtaasta voi tulla hyvä viulu, muttei koskaan niin hyvää kuin huolellisesti käsin tehty viulu”, Lahtinen vakuuttaa.

Iäkkäimmät ja kuuluisimmat yhä käytössä olevat soittimet ovat 1600-luvulta. Vanhimmat käyttökelpoiset, mo-

dernit jouset ovat iältään nuorempia, 1800-luvun puolivälistä.

VIULUN KOTIHUOLLOSSA tärkeintä on puhdistaminen. Tähän riittää hyvin pehmeä liina, soittimen pintaan kannatta käyttää puhdistusaineita.

Kuljettamisessa on myös oltava tarkkana. Soitin ei kestä suuria lämmönvaihteluita, ja kovilla pakkasilla sen pintaan saattaa tulla halkeamia.

”Kun viuluun on panostettu jo hankittaessa, siitä pidetään yleensä hyvää huolta myös myöhemmin”, Lahtinen tietää.

Mika Lahtinen kävi viulunrakennuskoulunsa Englannissa.

Elokuva-arkistossa vietetään eurooppalaista syksyä

Maurice (James Wilby) ja Clive (Hugh Grant) rakastuvat 1900-luvun alun Englannissa James Ivoryn elokuvassa Maurice.

SUOMEN ELOKUVA-ARKISTO näyttää Jyväskylässä klassikkofilmejä keskiviikkoiltaisina IT-Dynamon auditoriossa, joka on Lutakossa Innova-tornin varjossa. Esityssarja alkaa keskiviikkona 28. syyskuuta.

Syysarjan keskeisin ohjaajanimi on Ranskan uuden aallon mestari **François Truffaut**, jolta esitetään kolme elokuvaa: *Kesyton* (1969), *Adelen tarina* (1975) ja *Fahrenheit 451* (1966).

ESITYSSARJAN AVAAVA Kesyton on 1700-luvun tositapaukseen perustuva kuvaus metsästä löydetystä, villieläimen tavoin kasvaneesta pojasta ja hänen kasvattamiselleen omistautuvasta tiedemiehestä.

Truffaut itse esittää sivistyksen siunaussellisuuteen uskovaan tohtori Itardia, jonka havainnot kertaavien kertojien ja katsojalle paljastettujen kuvien välillä aukeava ristiriita synnyttää herkullista ironiaa.

5. lokakuuta esitettävä **Paolo ja Vittorio Tavianin** ohjaus *Tähtikirkas yö* (Italia 1981) sijoittuu toisen maailmansodan loppuvaiheisiin, vuoteen 1944.

Italialaiskylän asukkaat joutuvat keskelle saksalaisten, italialaisfasistien ja vapauttajajenkien välistä sotaa. Kohteistaan ajettujen ihmisten kohtaloiden todistajana on pikkutyttö, joka toivoisi näkevänsä Toscanan taivaalla tähdenlentoja eikä putoavia kranaatteja.

AMERIKKALAISSYNTYINEN ohjaaja **James Ivory** tunnetaan parhaiten **Henry Jamesin** ja **E.M. Forsterin** romaanien filmatisoinneista (mm. *Hotelli Firenzessä*, *Talo jalavan varjossa*), joita hän

työsti Englannissa yhdessä intialaisen tuottajan **Ismail Merchantin** kanssa. Näihin töihin lukeutuu myös 12. 10. nähtävä *Maurice* (Iso-Britannia 1987), jonka perustana on Forsterin osin omaelämäkerrallinen romaani.

Maurice (James Wilby) on yläluokainen nuorimies, joka opiskellessaan Cambridgessa rakastuu opiskelutoveriinsa Cliveen (**Hugh Grant**). 1900-luvun alun Englannissa homoseksuaalisuus on rikos eikä oman seksuaalisen identiteetin hyväksyminen ole näille miehille helppoa. Maurice tutustuu myös Cliven kartanon riistanvartijaan Scudderiin (**Rupert Graves**) ja joutuu pian lopullisten valintojen eteen.

Maurice lukeutuu Ivoryn parhaisiin ohjauksiin. Ajankuva on elävä, kirpeät yhteiskunnalliset havainnot ja romanttisen rakkauden kuvaus ovat hyvässä tasapainossa ja näyttelijäntyö on brittityyliin ensiluokkaista.

ROBERT BRESSONIN ohjaaman elokuvan *Mouchette – raikattu* (Ranska 1967) nimihenkilö on 14-vuotias maalaistyttö, jota maailma murjoo kovalla kädellä. Hän elää köyhässä kodissa yhdessä kuolemaa tekevän äitinsä ja alkoholisti-isänsä kanssa. Mouchette kohtaa saman pahuuden niin kylänraitilla kuin koulussakin. Ja kun takaisinlyöminenkään ei tyttöä auta, on hänen pakko päästä pois.

Tyylilleen uskollisesti Bresson pelkistää ilmaisunsa äärimmilleen. Lokakuuta esitettävän elokuvan juoni on hyvin yksinkertainen ja dialogia on varsin vähän, mutta kuvat puhuvat sitäkin vahvaanisemmin.

LOKAKUUN VIIMEISENÄ keskiviikkona nähtävä **Marcel Camus'n** *Musta Orfeus* (Brasilia/Ranska/Italia 1959) siirtää antiikin tarun modernin ajan Rio de Janeiron hökkelikortteleihin.

Camus'n sovituksessa Orfeus on raitiovaununkuljettaja ja sambakoulun kitaristi. Hänellä on helposti tulistuva vaimo Mira, mutta mies löytää rakkauden ujon Eurydikeen luota. Rion karnevaalien aikaan sijoittuvan elokuvan vahvinta antia ovat värikylläiset maisemat ja lakkaamatta sykkivä samba.

Ranskalaisohjaaja **Henri-Georges Clouzot** oli parhaimmillaan ihmisielen mustimpia sopukoita luotaavien jännityselokuvien (mm. *Pirulliset, Pelon palkka*) parissa. Samaan kategoriaan voidaan sijoittaa myös Clouzot'n viimeinen ohjaustyö *Kahlituu* (Ranska/Italia 1968), joka nähdään 2. marraskuuta. Se on kolmiodraama, jossa tv-toimittajan ja kuvataiteilijan muodostama vapaa-aiemielinen aviopari saa seuraa perversejä mieltymyksiä omaavasta gallerianpitäjästä. Clouzot antaa elokuvalleen aiheeseen sopivasti vahvan kokeellisen visuaalisen ilmeen.

Syksyllä nähdään myös muun muassa **Kon Ichikawan** *Syksen tuulet* (Japani 1983), **Jaakko Pyhälän** *Jon* (Suomi 1983) ja **Agnès Vardan** *Onnen hetket* (Ranska 1965).

Markus Latvala
jylkkari@jyy.fi

Suomen elokuva-arkiston esitykset IT-Dynamon auditoriossa (Piippukatu 2) keskiviikkoisin klo 18.00. Kausikortti 3 euroa, jota vastaan pääsyliput 3,5 euroa. Ohjelmatiedot: www.sea.fi

Riskirecords ei tehtaile massamusiikkia

KESKI-SUOMEN taidetoimikunta on myöntänyt Osuuskunta Riskirecordsille apurahan 1950-luvun musiikin sekä antologian tuottamiseen. Nämä ovat jatkoa **Veikko Nybergin** *Yy, kaa, koo* -kirjalle, joka käsittelee Keski-Suomen rytmimusiikin historiaa. Lokakuussa ilmestyvä samanniminen tuplalevy on kokoelma Riskirecordsin vanhoja nauhoja digitoituna sekä muiden paikallisten bändien unohdettua parhaimmistoa.

”On korkea aika tukea tätä asiaa. Tämänkaltaisia hankkeita ei ole aikaisemmin meillä ollut. Tärkein kriteeri on ammattilaisuus”, Keski-Suomen taidetoimikunnan pääsihteeri **Tiina Nurminen** summaa apurahan myöntämisperusteita.

Nyberg on tottunut tekemään työtä myös ilman apurahoja.

”Yleensä selälle taputukset tulevat vasta jälkeenpäin. Tuntuu hyvältä, että arvostusta saa etukäteen”, tuottaja sanoo.

RISKIRECORDSIN historia ulottuu vuoteen 1991, jolloin se julkaisi 60-luvun jyvskyläläisen Silvery-bändin uuden

singlen. Tällöin **Vando Suvannon** kappaleet tuotti ja kustansi Nyberg. Suvanto tunnetaan esimerkiksi yhteistyöstä **Hectorin** ja **Pelle Miljoonan** kanssa.

Riskirecordsin toimintaa jatkettiin 90-luvun kuluessa kahdella Silveryn levyllä, jolloin koko bändi tuli mukaan niin kappaleiden suunnitteluun kuin tuottamiseen.

Sama tuottaja oli mukana myös 60-luvun The Steeplesin paluussa, kun yhtye julkaisi kaksi uutta cd:tä. Nybergin julkaisema *Nights of The Sixties* -tuplalevy näytti 60-luvun paikallisten bändien osaamisen. Levy on vanhojen nauhojen tallenne digitoituna. Silveryn ja The Steeplesin lisäksi sillä esiintyivät esimerkiksi Tete Termite ja Mirages.

VARSINAINEN Osuuskunta Riskirecords perustettiin viime syksynä, jolloin tehtiin jakelusopimus Töölön musiikkitukun kanssa. Tällöin julkaistiin *Sue Van Doen Elämä* -levy. Osuuskuntaan tulivat mukaan Suvannon ja Nybergin lisäksi ohjaaja **Juha Hurme** ja näyttelijä **Heikki Herva**.

”Osuuskunnan idea on toimia löysänä yhteenliittymänä joko niin, että tuo-

tetaan yhdessä jonkun tuotantoa tai niin, että jokainen voi tehdä musiikkia osuuskunnan nimissä myös yksin omalla vastuulla”, Nyberg selvittää.

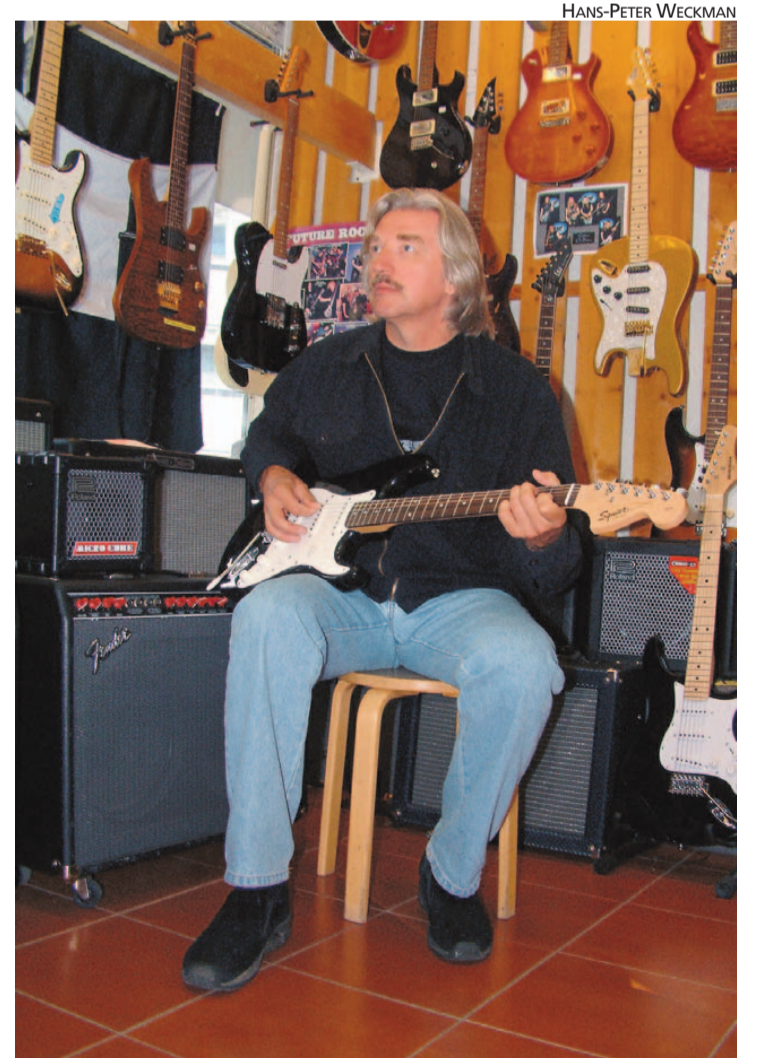
Osuuskunta Riskirecords poikkeaa tavallisesta levy-yhtiöstä siten, että levyt tehdään halvalla yleensä kotistudiossa ja rahat hankitaan mahdollisimman pitkälle etukäteen.

”Meitä eivät trendit heiluttele, vaan teemme niitä asioita, jotka meistä itseltä tuntuvat hyviltä. Toivon, että voisimme laajentaa tuotantoa eläviin esityksiin, joita voisi eri muodoilla myös tallentaa”, Nyberg selvittää.

Tuottaja kaipaa Jyväskylään lisää Jazz-baarin kaltaisia musiikin kuuntelupaikkoja ilman muuta hälinää. Myös *Yy, kaa, koo* -tuplalevyn julkistamiskeikka kuullaan siellä.

”Minulla on herännyt suuri rakkaus oman maakunnan asioiden julkituomiseen. Tämä tarkoittaa niin menneiden esiintuomista, kuin myös uusien, vähän marginaaliin jäävien asioiden kanssa työskentelyä.”

Virpi Kirves
jylkkari@jyy.fi

Veikko Nyberg tuo 1950-luvun keskisuomalaista rockia nykyaikaan.

Erasmus Student Networkin puheenjohtajahaku

Jyväskylän ylioppilaskunnan kv-valiokunnan yhteydessä toimiva ESN etsii puheenjohtajaa kaudelle 2005–2006. ESN järjestää yhteistä toimintaa ulkomaalaisille ja suomalaisille opiskelijoille, kuten matkoja, retkiä, kursseja, teemailtoja ja bileitä. Se koordinoi Buddy-projektia, jossa muodostetaan kaveriryhmiä suomalaisista ja ulkomaalaisista opiskelijoista.

ESN:n puheenjohtajan tehtävänä on kutsua koolle ja johtaa kokoukset sekä laatia yhdessä sihteerin kanssa kokousten esityslistat. Puheenjohtajalla on vuoden aikana vastuu erilaisista projekteista, ja hän tekee tiivistä yhteistyötä mm. kv-sihteerin ja valiokunnan sisäisten vastuuryhmien kanssa. Puheenjohtajana toimimisesta maksetaan pieni palkkio.

Vapaamuotoiset hakemukset tulee toimittaa kv-sihteeri **Tanja Toloselle** perjantaihin 16.9. klo 14 mennessä. Puheenjohtaja valitaan tiistaina 20.9. valiokunnan kokouksessa. Lisätietoja 14.9. asti (kv-sihteeri@jyy.fi, 050 336 5390 / 014 260 3979) ja valiokunnan valtaapitävältä puheenjohtajalta **Minna Vainiolta** (mjvainio@cc.jyu.fi).

Kehitysyhteistyövaliokunnan puheenjohtajahaku

Kehitysyhteistyövaliokunta etsii puheenjohtajaa kaudelle 2005–2006.

Kehy-valiokunta vastaa ja tiedottaa jäsenistölle JYYn kehitysyhteistyöprojekteista. JYY tukee Intiassa Bharatpurin maaseutualueella toteutettavaa malli-ekokylän kehittämistä ja rakentamista sekä Sambiassa ravitsemus- ja terveystiedon levittämiseksi ja peltometsäviljelyn edistämiseksi toimivaa naisliikettä.

Kehy-valiokunta järjestää myös mm. erilaisia teemailtoja, ajankohtaisia luentoja, kehy-päiviä ja -lounaita. Kehy-valiokunnalla on myös kummilastenkoti Venäjän Karjalassa.

Valiokunnan puheenjohtajan tehtävänä on kutsua koolle valiokunnan kokoukset, laatia yhdessä sihteerin kanssa kokousten esityslistat ja johtaa kokoukset. Puheenjohtaja toimii yhteistyössä valiokunnan sisäisten Intia- ja Sambia-koordinaattorien kanssa suunnitellen yhteistyössä sekä heidän että kv-sihteerin kanssa kauden toimintaa. Puheenjohtajana toimimisesta maksetaan pieni palkkio.

Vapaamuotoiset hakemukset tulee toimittaa kv-sihteeri **Tanja Toloselle** torstaihin 22.9. mennessä. Puheenjohtaja valitaan tiistaina 27.9., jolloin valiokunta haastattelee läsnäolevat hakijat. Lisätietoja antaa kv-sihteeri **Tanja Tolonen** (kv-sihteeri@jyy.fi, 050 336 5390 / 014 260 3979).

Jyväskylän Ylioppilaslehti – aina oikeassa.
Jo vuodesta 1960.

Rodin Pizza & kebab

Hannikaisenkuu 29, 40100 Jyväskylä

Avoinna: Ma-To 11.00-22.00, Pe-La 11.00-05.00, Su 12.00-21.00

Soita, tilaa ja nauti kotonasi! **Puh. 211 979**

ILMAINEN KOTIINKULJETUS

Kun tilaat vähintään kaksi annosta, yhden annoksen kuljetus kaksi euroa. KULJETUS klo 21.30 saakka!

Opiskelijoille 10% Alennus.

Tarjous koskee vain pizzeriassa syötäessä.

FIRMA2005 -yritysmessut
Agora, Mattilanniemi keskiviikkona 28.9. klo 10.00-16.00

Keski-Suomen mielenkiintoisimmat yritykset.
Päivä täynnä monipuolista ohjelmaa.

Käy katsomassa www.firmamessut.com ja osallistu arvontaan!

nordea
206x300 pirunnyrkki
suoraan painoon

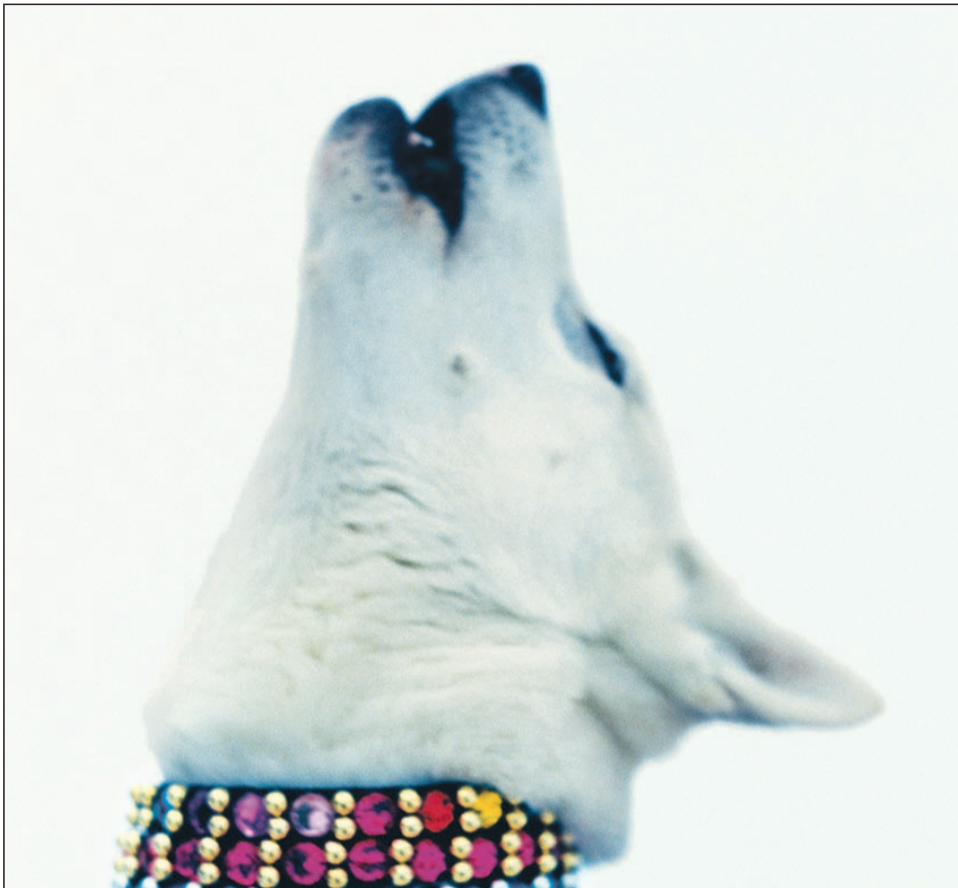
käyntikorteista...
... jättijulisteisiin

JYVÄSKYLÄN KOPIO TEAM

Wönnäkatu 40100 Jyväskylä
pö 014 - 217 00
email: kalli@jyväskyläkopio.fi

www.kopio-team.fi

Hanki todellinen opiskelijakortti!

Sen lisäksi, että OP-Visa on yhdistetty pankki-, maksuaika- ja luottokortti se on myös todellinen opiskelijakortti. Sinun on mahdollista saada OP-Visa, jossa on 1000 euron luottoraja mikäli olet täyttänyt 20 vuotta ja sinulla on kasassa 60 opintoviikkoa (90 opintopistettä). Lisätietoa OP-ryhmän kortteista löydät osoitteesta www.op.fi/kortit. Tervetuloa!

NORDEA CHECK-IN ON TOUR 2005

JYVÄSKYLÄSSÄ 20.9.-28.9.2005

20.9. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Rajakatu 35
21.9. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Piippukatu 2 (Dynamo)
22.9. Jyväskylän yliopisto, Mattilanniemi rakennus MaA
27.9. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Rajakatu 35
28.9. Jyväskylän yliopisto, Agora (Firma 2005 -tapahtuma)

Liity Nordean Check-in -asiakkaaksi ja voita VIP-matka NRJ Music Awardseihin Helsinkiin!

Lisätietoja Nordean Check-in -asiakkuudesta: www.nordea.fi
Lisätietoja Nordea Check-in 2005 -kiertueesta: mika.jokiranta@nordea.fi

YHTEISTYÖSSÄ:

Nordea

KIERTUEEN LOPPUBILEET

Fever

väestörekisterikeskus
5x190 pirunnyrkki
mv
suoraan painoon

arviot

Kelailtavaa hittileffan kirjoittajalta

Crash. USA 2004. Ohjannut ja käsikirjoittanut Paul Haggis.

Elokuvasa *Crash* paneudutaan rasismiin lukuisten ihmiskohtaloiden kautta Los Angelesin toimiessa näyttämönä. Asetelma kuulostaa kuluneelta, mutta *Million Dollar Baby*n käsikirjoittaneen **Paul Haggis**in uutukainen puolustaa vahvasti olemassaoloaan.

Crash on hengästyttävän täynnä toimintaa vailla suvantokohtia. Aluksi se tuntuu pureutuvan rotujen väliseen eripuraan liiankin osoittelevasti. Pian lyhyistä tarinanpätkistä rakentuu kuitenkin yhä monisyisempi kokonaisuus.

Elokuva perustelee episodimuotonsa myös väljähtyneisyyttä epäilevälle katsojalle. Osat vahvistavat toisiaan ja valottavat uutta puolta monisivuisesta teemasta. Lähes jokaisesta kerrotaan jotain niin olennaista, että ihmiskohtalot tuntuvat aidoilta esittelyn lyhyedestä huolimatta.

Kokonaisuus viiltää ilman sormella osoittelua. Kun huomaa ymmärtävänsä rasistista mulkivistikkyttä, tietää elokuvan olevan ladattu keskivertoa vahvemmalla ilmaisuvoimalla. Ainoa tietrotujen väliseen yhteisymmärrykseen

Thandie Newtonin ja Matt Dillonin polut kohtaavat Crashissa.

löytyy Crashissakin kyvystä katsoa mustan, valkoisen tai keltaisen kuoren sijaan ihmisen sisukseen. Katsojan ei kuitenkaan anneta tuudittautua tämän haavekuvan vaalimiseen – niin lujasti rasismi pitää henkilöitä otteessaan. Matkaa ihmiskunnan harmoniaan on vielä rutkasti.

Tähtiä Crashissa vilisee kuin Osca-reissa, mutta tutut näyttelijät eivät esitä luottoroolejaan. **Sandra Bullock**in eliittiruovassa on enemmän aitoutta kuin naisen aiemmissa roolitoissa yhteensä. **Ryan Philippe** taas kouraisee kirkasotsaisena poliisina, joka kohtaa peilikuvansa **Matt Dillonin** hienon jäyhästi esittämässä konstaapeli Ryanissa.

Iisa Pajula

Pahansuopaisen brittikomiikan pienet piirit

Juoruissa yritys hyvä, teksti huono

Jyväskylän Kaupunginteatteri: Juoruja. Käsikirjoitus Neil Simon, ohjaus Mikko Rasila.

Kaupunginteatterin *Juoruissa* varapormestarin luo saapuu New Yorkin mestynein väki viettämään 10-vuotishääpäivää. Päivänsankarille on kuitenkin sattunut jotakin, mikä on syytä yrittää painaa villaisella – vaikka sitten väkisin.

Suurella näyttämöllä esitettävä **Neil Simonin** *Juoruja* on selkeä viihdefarsi, jossa henkilöhahmojen naurettavien hätävalheiden ja väärinkäsitysten sekä repäisevän näyttelijäakrobatian on määrä tuottaa katsojalle mielihyvää. Tästä lähtökohdasta käsin kritiikin onkin syytä keskittyä esityksen teknisiin puoliin.

Ensi-iltaa vaivasi hiukan näyttelijöiden liiallinen huutaminen ja melkskaaminen. Tempo käväisi välistä jopa farsillekin ylikierroksilla.

Kultaisen käden suonissa virtaa väkevä elämä

Nelson Algren: Kultainen Käsi. Suomen-tanut Antti Eerikäinen. Desura 2005.

Nelson Algrenin *Kultainen Käsi* on amerikkalaisen kirjallisuuden klassikko, kaupunkielämän ja laitapuolen köyhien kuvaus. Romaani kertoo amerikkalaisen slummin asukeista, mikä erottaa sen aiemmin suomeksi käännetystä amerikkalaisesta urbaaniproosasta. Runsaasti polveileva teos vilisee värikkäitä henkilöitä, näkökulmia ja tapahtumia kuten suurkaupungin elämä.

Kirjan päähenkilö Frankie Machine elättää itsensä korttipelurina, riippuvaisena morfiinista. Hän elää korttikätensä avulla ja armoilla, mistä kirjan nimi. Frankie kulkee toisesta maailmansodasta palattuun läpi kotikorttelin pokeripöydästä vankilaan ja takaisin kaupungin kaduille.

Minna Pöyhönen

Ken Gormanin (**Jouni Salo**) huono-kuuloisuus sai sen sijaan aikaan aitoa huvitusta, **Marko Tiisanen** lentelee Leonard Ganzina lavalla lahjakkaasti ja syöttää virkavallalle herkullisen selviytyksen illan tapahtumista.

On kuitenkin syytä epäillä näytelmän vetoavuutta lukijakuntaamme. Käsikirjoittaja Neil Simonin uran loppupuolen teksti, jonka kantaesitys oli vuonna 1988, kun ei säkenöi vaikkapa Frazierin malliin.

Katsojienkin joukossa olisi ollut muuten ainesta draamaan: mukana olivat niin kristillisdemokraattien kansanedustaja **Toimi Kankaanniemi** kuin nuori mies, jonka mustan asukonaisuuden kruunasivat tekstit FUCK OFF JESUS etupuolella ja FUCK YOUR GOD takapuolella. Taidettiin kuitenkin kaikki vain kohteliaasti järkyttyä ja ripittäytyä siipalle ennen iltatoimia.

Antti Niskanen

SUBTV TEKi keväällä todellisen kulttuuriteon näyttämällä *Yöperhon* (*Nightly Night*), joka on eräs uuden brittiläisen television hienoimmista sarjoista. Sen keskipisteenä on **Julia Davisin** esittämä ihmishirviö Jill Tyrell, jolle mikään epäinhimillinen ei ole vierasta. Hän teeskentelee aviopuolisonsa kuolleen, vokattelee naapuripariskunnan miestä ja tapattaa papin. Kyseessä on siis komedia.

Sitcomit ovat perinteisesti olleet amerikkalaisten ominta alaa, kun taas britit ovat keskittyneet sketsisarjoihin ja draamalliseen komediaan. Esimerkiksi *Ruuvit löysällä* (*Fast Show*), *Ponille kyytiä* (*Smack the Pony*) ja parhaillaan pyörivä *Vikatikki* (*Green Wing*) ovat kaikki osaltaan uudistaneet sketsikomiikan kieltä.

Saarivaltion tv-humoristit ovat myös aina tienneet nolostelun olevan hauskaa. **Pokka pitää, Kyllä Jeeves hoitaa** ja lukemattomat muut meilläkin televisiossa nähdyt sarjat ammentavat huvittavuutensa siitä, että niissä hahmot käyttäytyvät yhteiskunnallisen luokansa arvolle sopimattomalla tavalla.

Hyacinth Bucketin teejuhlista on silti pitkä matka Jill Tyrellin myrkkypirtelöön.

YÖPERHO EI OLE ensimmäinen ohjelma, jossa Julia Davis on puristanut ihmisen kurjuudesta katartista naurua. **Rob Brydonin** ja Davisin kirjoittama *Human Remains* (2000) koostuu kuudesta pseudodokumentista, joissa seurataan rikkinäisiä pariskuntia.

Sarjan toteutus tuo mieleen *Konttorin* (*The Office*): taustanaurun puute, vaivaantuneet hiljaisuudet ja naturalistinen näyttelemisen ovat kuin suoraan

Ricky Ger-vaisin ja **Stephen Merchantin** sarjasta.

Samoihin aikoihin valmistui myös Rob Brydonin monologisarja *Marion and Geoff* (2000). Brydon esittää taksikuski Keith Barrattia, jonka optimismi ja sinisilmäisyys johdattavat kerta kerran jälkeen törmäyskurssille maailman kanssa.

Keith, jonka ex-vaimoa Marionia ei koskaan nähdä ruudussa (kuten ei keitä muitakaan henkilöitä), tiivistää sarjan tematiikan tavattuun vaimonsa uuden miehen Geoffin toteamalla kameralle "En tunne menettäneeni vaimoani, vaan pikemminkin saaneeni uuden ystävän."

Näitä kolmea sarjaa yhdistää esiintyjien ja sävyn lisäksi myös tuotantoyhtiö. Baby Cow Productionsin takana on idioottisnobi Alan Partridgeä parhaiten tunnettu **Steve Coogan**. Kahdessa eri tv-sarjassa esiintynyt Alan Partridge kohosi Briteissä lähes kansallisen ikonin asemaan. Alkuna hahmo sai kuitenkin radion puolella ohjelmassa nimeltä *On the Hour*.

ARMANDO IANNUCCIN ja **Chris Morrisin** yhdessä ideoima *On the Hour* (1991) pilkkasi radiota kaikissa sen olomuodoissa. Myöhemmin samat tekijät siirsivät konseptin television puolelle.

Televisioutisia parodioinut *The Day Today* (1994) toi tarjolle uutisten todenmukaisuudesta vähät välittävän haastattelijan, Alan Partridgen urheilu-katsaukset ja dadaistisen taloustoimittajan. Toimivan parodian eräs merkki lienee se, että välillä *The Day Today* on vaikea erottaa oikeasta uutislähetyksestä.

Myöhemmin Morris vei satiirin vielä askelta pidemmälle *Brass Eyessä* (1998). Ohjelma osoitti, että julkkikset ja poliitikot sanovat kameran edessä mitä tahansa. Kaikkien mieleen sarja ei ollut: sen pedofiliaa käsitellyt erikoisjako keräsi toiseksi eniten valituksia Iso-Britannian television historiassa.

Morrisin uusin sarja *Nathan Barley* esitettiin Britanniassa keväällä. Esimerkkinä koomikoiden kytköksistä mainittakoon, että siinä näyttelevä **Noel Fielding** tekee Cooganin tuotantoyhtiölle jokseenkin surrealistista *The Mighty Boosh* -sarjaa.

MIKSI BRITTIKOOMIKOT sitten tahtovat tehdä ohjelmia, joiden päähenkilöitä kiusataan loputtomasti? Cooganin ja Morrisin kanssa työskennelleen Iannuccin uusimmassa sarjassa pääosaa esittävä

The Day Today.
Armando Iannucci.
Julia Davis.

Chris Langham tiivisti asian BBC:n haastattelussa seuraavasti: "Muppettien kirjoittaja **Don Hinkley** opetti minulle kaiken mitä tiedän komediasta. Hän sanoi, että kipu on aina hyvä komedian lähde."

Olli Sulopuisto
toimittaja@jyy.fi

tekemistä

Menovinkit sähköpostitse osoitteella
jylkkari-menot@jyy.fi

Pop/Rock/Jazz/Klubit

Lutakko: To 15.9. Sentenced, Pe 16.9. ja La 17.9. Kickstart 2005, Pe 23.9. Moonlite Hip-Hop Party, La 24.9. Disco Ensemble + Sweatmaster.

Bar 68: Pe 16.9. Verenisara, La 17.9. Agent Kooper, Pe 23.9. Tigerbombs, La 24.9. Mannhai + The Awesome Machine.

Ilokivi: Ke 14.9. JYYn uusien bileet: Red Number Two + Valve, To 15.9. Ässiä hatusta -improklubi, Pe 16.9. Kaverikerho esittää: Hannibal & Soppa + Julius + Kuningas Pähkinä, La 17.9. Seisomapaikkaklubi: Best of, Pe 23.9. Promo -klubi: Grumps + Script of Flood.

Jazz Bar: Ke 14.9. Ilkka Rantamäki Blues Band, Pe 16.9. Good Morning, Ke 21.9. Elliot, Pe 23.9. ja La 24.9. Quintessence, Su 25.9. Iltapäiväkonsertti: Swamp Boogie + U. Pasanen Band + Tyly Kohtalo.

Redneck: To 15.9. Mr Breeze, Pe 16.9. Entwine.

O'Malley's: Pe 16.9. ja La 17.9. Ewing Oil Distillery, Pe 23.9. ja La 24.9. Kati Pellinen.

Memphis: To 15.9. NEMO. To 22.9. Jere and the universe.

Fever: To 22.9. 4 Ruusua.

Vakiopaine: Pe 16.9. Ailamari Vehviläinen ja Matti Ekman, La 17.9. Kirill ja Aljona Korodnitzky.

Rentukka: To 15.9. Stammtisch: Suomi.

Klassinen

Jyväskylän Sinfonia: Klassikkohittejä ke 14.9. klo 19 Jyväskylän teatteritalolla.

Näyttelyt

Keski-Suomen museo: Viisikymmentä kesää – Jyväskylän Kesän 50-vuotisjuhlanäyttely 18.9. saakka. *Maalarin maisema* 23.9. alkaen. *A view from the north* – Graphica Creativa '05:n näyttely 2.10. saakka.

Alvar Aalto -museo: Perusnäyttely *Alvar Aalto – arkkitehti*. Kaisa Soini: *Desire vacui – Tyhjän vuoksi* 2.10. saakka.

Keski-Suomen luontomuseo: Perusnäyttely *Perintönä ympäristö*.

Suomen käsityön museo: Perusnäyttely *Käsityössä elämän tuntu, Aikamatka ja Komeasti juhlaan. Minun Indonesiani* 22.9. alkaen.

Jyväskylän taidemuseo: Suojassa *Graphica Creativa '05 – 30-vuotisjuhlanäyttely* 2.10. saakka. SuoMen ja Siperian nuoret 23.9. saakka.

Galleria Becker: Riitta Uusitalo ja Eeri Mäki-Tähkänen: *Cattleya* 21.9. saakka. Anna-Leena Vilhunen 24.9. alkaen.

Galleria Harmonia: Aino-Kaarina Pajari ja Kapa: *Afrikan kosketuksia* 25.9. saakka.

Galleria Mystic: Pekka Homanen: *Maalauksia* ja Kari Södö: *Puureliefejä* 16.9. saakka. Tuomo Blomqvist: *Veistoksia* 18.9. alkaen.

Vakiopaine: Pia Forsbackan akryylimaalauksia 2.11. saakka.

Ilokivi: Ympäristöviikon ympäristönäyttely 28.9. saakka.

Teatterit

Jyväskylän kaupunginteatteri: *Mies se on vainajakin* to 15.9. klo 19, pe 16.9. klo 13 ja 19. *Heikko esitys!* la 17.9. klo 19. *Napakymphiatka Lemphälään* ke 21.9. klo 19, to 22.9. klo 19, pe 23.9. klo 19, la 24.9. klo 14. *Arkkienkeli Oulussa* to 22.9. klo 19, pe 23.9. klo 19, la 24.9. klo 13. *Juurakon Hulda* la 24.9. klo 19. *Mobile Horror* la 24.9. klo 19.

Jyväskylän Huoneteatteri: *Vanja-eno* ensi-ilta pe 16.9. klo 19. Muut näytännöt su 25.9. klo 15, ke 28.9. klo 19.

Teatter Capelle: *Eeva kautta aikain* – nukketeatteria aikuisille ke 14.9. klo 19, la 17.9. klo 19 ja su 18.9. klo 15. Näytökset Vakiopaineen teatteritalossa.

Muut

Cuenta Cuentos -tarinailta järjestetään Vakiopaineessa sunnuntaina 19.9.

Aikakerrokset kaupunkikuvassa -kävelyluento lähtee kaupungintalon pihas- ta sunnuntaina 25.9. klo 11.30. Kierros kestää 1,5 tuntia ja oppaana toimii Jussi Jäppinen, FT.

Vakiopaineen kirpputori järjestetään sunnuntaina 25.9. klo 12–16.

Ylioppilaskunnan kirpputorille myyjäksi tai ostajaksi

PURSAVATKO KAAPPISI käyttökel- poista tavaraa, jota et enää itse tarvitse? Haluatko päästä eroon näistä kamoista ja tienata samalla muutaman pelimerkin?

Jos hihkuit näihin kyllä, kaupunki tarjoaa muutamia kirpputoreja kysei- seen tarkoitukseen. Kuitenkin niistä vain yksi on yliopiston kampusalueella ja ostajakunta on laadun tunnistavaa yliopistoväkeä.

JYYn kulttuuri- ja ympäristövalio- kuntien järjestämä kirpputori aukeaa taas kolmeksi lauantai-iltapäiväksi Ilo- kiven yläkertaan. Akateemisen vuoden ensimmäinen kirppari pidetään lau- antaina 24. syyskuuta klo 11.15.

Myyntipaikkoja on jäljellä vielä syk- syn kahdessa muussa torissa, jotka jär- jestetään marraskuun ja joulukuun en- simmäisinä lauantapäivinä, 5.11. ja 3.12.

Voit ilmoittautua myyjäksi **Anu Lai- tasaarelle** (ankalait@cc.jyy.fi). Myynti- pöytä maksaa kaksi euroa.

Toni Peltonen
paatoimittaja@jyy.fi

JYYn kulttuuri- ja ympäristövaliokuntien jär- jestämä syksyn ensimmäinen kirpputori lau- antaina 24.9. Ilokiven yläkerrassa klo 11–15. Muut kirpparit lauantaina 5.11. ja lauantaina 3.12.

Stand up -komedian parhaita paloja Seisomapaikkaklubilla

HUUMORIOSAMÄÄRÄ NOUSEE Jyväskylässä jälleen hieman, kun stand up -komediaa tarjoava Seisomapaikkaklubi aloittaa syyskautensa. ”Best of – parhaat jutut”-otsikon alla Ilokiven esiintymis- lavalle kipuaa mm. **Ismo Leikola**.

Tulevaan ohjelmistoon mahtuu myös erikoisempia iltoja. Syksyille on jo buu- kattu rasvaisten juttujen Schwein 2 -esi- tys ja Ismo Leikolan sooloshow. Joulu- kuussa saapuu irlantilainen **Neil Dela- mere**, jota klubia pyörittävä **Teemu Kontoniemi** kehuu ”ehkä kovimmaksi esiintyjäksi täällä koskaan”. Alustavasti keväälle on suunniteltu kokonaan eng- lanninkielistä iltaa ja improvisaatioko- mediaa.

Mutta miksi avajaisiltana kuullaan vanhoja juttuja, kun yleensä Seisoma- paikan ideana on ollut tarjota yleisölle uutta materiaalia joka kerta?

”Tässä on kolme vuotta aloitettu best of -koosteella, että siitä on tullut jo jon- kinlainen perinne. Vähän siinä on se- kin, että jos yleisössä on uusia ihmisiä, niin haluaa vakuuttaa heidät heti kär- keen”, Kontoniemi sanoo.

Olli Sulopuisto
toimittaja@jyy.fi

Seisomapaikkaklubi Best Of – kootut jutut lauantaina 17.9. klo 18 ja 21.30. Liput 6 eur. Varaukset netistä www.seisomapaikka.com

Vanja-eno (Kari Otollinen) ottaa lasillisen viiniä tohtori Astrovin (Jyri Ojansivu) kanssa.

Tsehovia ihmeen ajankohtaisesti

JÄIKÖ Anton Tsehovin *Vanja-eno* ke- huttuna Pietarin Malji-teatterin vierai- luesityksenä Kansallisteatterissa väliin bensan hinnankorotusten vuoksi? Nit- segoo, Huoneteatteri tarjoaa pian loh- dutusta jalankulkijoillekin.

Klassikkokirjailijan yhden esitetyim- män näytelmän esirippu aukeaa Jyväskylässä syyskuun puolessavälissä. Näy- telmä on samalla pääosaa esittävän **Kari Otollisen** 30-vuotistaitelijajuhla.

Ohjaaja **Jussi Myllymäki** kertoo ha- lunneensa ohjata Vanja-enon jo kauan, koska näytelmä on hänen mielestään yhä tätä päivää. Perusteluina tälle hän

luettelee siinä käsiteltävät ajankohtaiset ja ajattomat aiheet: luonnonsuojelun, vanhusten kohtelun ja utooppisen rak- kauden tavoittelun turhuuden.

Hän perää omaa suhtautumistamme vanhuksiin ja mainitsee sairaan- ja van- hustenhoidon olevan retuperällä.

”Ennen vanhuksia kunnioitettiin, nykyään ne on riihessä, koska ei tuota mitään”, Myllämäki toteaa.

Ohjauksesta ei tulla kuitenkaan löy- tämään pelkästään traagisia painotuk- sia. Myllymäki pitää tätä perusteltuna, koska hänen mukaansa Tsehov tarkoitti näytelmän nimenomaan komediaksi.

”Vaikka ihmisten elämä onkin tra- agista, pitää nähdä myös koominen puo- li. Otettaisiin välillä toiset vakavasti – eikä vain itseä.”

Martti Pulakan Vanja-enon uusi suomennos on hänen mukaansa ilah- duttavan nykyaikaista puhekieltä. Mu- siikin näytelmään on säveltänyt **Jyrki Heikkilä**.

Antti Niskanen
jylkkari@jyy.fi

Anton Tsehovin *Vanja-eno* Huoneteatterissa (Sammonkatu 4). Ensi-ilta perjantaina 16. syyskuuta. Liput opiskelijoille 6 euroa.

kampus-kin

Tiistaina 20.9. kello 19
Mike Leigh: Vera Drake
(UK/Ranska/Uusi-Seelanti 2004) K-11

Brittiläinen **Mike Leigh** on tehnyt elokuvan, jonka keskushenkilönä on 1950-luvun keski-ikäinen työläisnai- nen. Ja on onnistunut työssään mitä mainioimmin.

Kotiapulaisena työskentelevä Vera Drake (**Imelda Staunton**), tavallisen hyvä ihminen, auttaa kanssakulkijoi- taan siinä missä vain voi: suhtautuu myötätuntoisesti kiukutteleviin ja tärkeileviin työnantajinsa, hoitaa huonokuntoista äitiään ja kutsuu yksinäisen työmiehen syömään.

Vera auttaa myös nuoria au- äitien uhkaamia tyttöjä ja monilapsisten perheiden äitejä, jotka eivät enää ha- lua lisäsuuta ruokittavikseen – Vera tee- kee abortteja.

Yksi autetuista saa kotikutoisen abortin jälkiseurauksena hengen päälle käyvän tulehduksen ja joutuu sairaalaan. Viranomaiset pääsevät Veran jäljille. Lopulta hän joutuu kuule- maan jylhän tuomionsa, vaikka tuo- mioistuimelle onkin selvää, ettei Vera ole toiminut oman voiton pyyteestä: laitton toiminta on laitonta, ja sellaisen harjoittamisesta joutuu vankilaan.

Leigh tunnetaan ohjaajana, joka kyllä antaa näyttelijöilleen tilaa mutta myös vaatii heitä tilansa täyttämään. *Salaisuuksia ja valheita* (1996) eloku- vassa tuo työskentelytapa tuotti hie- man alleviivaavaa saarnaakin, mutta tällä kertaa on ilmeisesti leikkauspöy- dän ääressä oltu tarkempia. Vera Dra-

ke on lämmin ja humaani elokuva. Ih- misen kokoinen tarina, jonka jaksaa katsoa toisenkin kerran.

Riitta Koikkalainen

Vera Drake (Imelda Staunton)

Tiistaina 27.9. klo 18 ja 21
Rakkautta & Anarkiaa

Takeshi Miike: Izo
(Japani 2004) K-18
Oliver Stone: Looking For Fidel
(USA 2004) K-15

Keskiviikkona 28.9. klo 18 ja 21
Rakkautta & Anarkiaa

Tetsuya Nakashima: Kamikaze Girls
(Japani 2004) K-15
Thomas Vinterberg: Dear Wendy
(Tanska 2004) K-15

ilokivi

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON YLIOPPILASKUNTA

LOUNAS PÄIVITTÄIN KLO 11–16

Myös vegaanivaihtoehto joka päivä.

Opiskelijahinta 2,35 e sisältää leivän, levitteen ja juoman.
Jatko-opiskelijat 4,05 e – muut 4,80 e

10 kappaleen ruokaliput:
opiskelijoille 22,50 e, jatko-opiskelijoille 40,50 e, muille 48,00 e.

TI 13.9. Kasvisherkkusienirisotto Kirjolohipastapaistos Juustoinen kalkkunakastike	TI 20.9. Yrttipihvit Savukalakastike, spaghetti Lihapyörökät
KE 14.9. Kasvispyörökät Perämiehen silakkaherkku Kiinalainen porsaspata	KE 21.9. Kesäkurpitsavuoka Silakkapihvit, kermaviilikastike Karjalanpaisti, perunasose
TO 15.9. Kasvishernekeitto, pannari Hernekeitto, pannari Kalatäytepihvi Makkarakastike	TO 22.9. Kukkakaalikeitto Yrttiporkkanasei Täytetyt jauhelihaohukaiset
PE 16.9. Perunakuorukat, keitetyt kasvikset Kalakeitto Pippuripihvi, kerma-pippurikastike	PE 23.9. Kasvispizza Nakkipannu Paella
MA 19.9. Kasvislasagne Broilerjuustokebakot Pehmeä jauhelihakeitto	MA 26.9. Kasviskisuusaus Sitruunasei Lindströminpihvi

Ilokivi on avoinna koko kesän arkisin klo 11–16.
Ruokalistat netistä: www.jyy.fi/ruokalista.php

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan Kortepohjan ylioppilaskylän
ASUKASNEUVOSTON ASUKASJÄSENTEN VAALI VUONNA 2005
toimitetaan marraskuun 2. päivänä ja ennakköäänestys 27.10.2005 seuraavasti:

	päivämäärä	kellonaika	paikka
Ennakköäänestys	27.10.	12.00–20.00	Ulpuukka
Varsinainen äänestys	2.11.	12.00–20.00	Ulpuukka

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan Kortepohjan ylioppilaskylän asukasneuvoston asukasjäsenten vaalissa ovat äänioikeutettuja ja vaalikelpoisia kaikki Kortepohjan ylioppilaskylässä vakinaisesti asuvat kuusitoista vuotta täyttäneet henkilöt, kuitenkin siten, että asuntoloiden määräaikaiset tai vakinaiset työntekijät tai ylioppilaskunnan viranhaltijat eivät ole vaalikelpoisia asukasneuvoston jäseniksi.

Ehdokasilmoituksien sekä vaaliliittojen ja vaalirenkaiden perustamisilmoituksien, joita on saatavilla ylioppilaskunnan keskuustoimistosta sekä Kortepohjan ylioppilaskylän asukastoimistosta, on oltava jätettyinä keskusvaalilautakunnalle viimeistään tiistaina 11.10.2005 klo 12.00 mennessä ylioppilaskunnan keskuustoimistossa, osoite: Ylioppilastalo, Keskussairaalan tie 2, 40600 JYVÄSKYLÄ.

Vaaliasiakirjat vastaanottaa keskusvaalilautakunnan valtuuttamana ylioppilaskunnan pääsihteeri Simo Pöyhönen, jolta saa myös lisätietoja ehdokasasetteluun liittyvissä kysymyksissä (puh. 260 3354 tai 0400 936 834, e-mail: paasihteeri@jyy.fi).

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON YLIOPPILASKUNTA
KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta hakee SOSIAALISIHTEERİÄ

1.10.2005 alkaen 30.6.2006 saakka kestävään työsuhteeseen. Työsuhdetta on mahdollista jatkaa vuodelle ilman eri hakua molempien osapuolten niin halutessa.

Sosiaalisihteerin tehtävänä on mm. kehittää JY:n sosiaali-, terveys- ja tasa-arvotoimintaa sen eri osa-alueilla, organisoida näihin liittyviä palvelu- ja edunvalvontatehtäviä, koordinoita ylioppilaskunnan asunnonvälitystoimintaa sekä toimia sosiaalivaliokunnan sihteerinä. Toimi on JY:n virkasäännön alainen. Alkupalkkaus on valtion virkaehtosopimuksen mukainen palkkaluokka A 11, siirtyminen uuteen palkkausjärjestelmään tapahtuu toimikauden aikana. Hakijalle katsotaan eduksi opintososiaalisten asioiden sekä terveys- ja liikuntatoiminnan ja ylioppilaskunnan tuntemus.

Hakemukset liitteineen on toimitettava JY:n keskuustoimistoon (Keskussairaalan tie 2, 40600 Jyväskylä) perjantaihin 16.9.2005 klo 14.30 mennessä osoitettuna JY:n hallitukselle. Kuoreen tunnus "sosiaali-sihteerin". Hakemuksia ei palauteta. Työhaastattelut pidetään viikolla 38, joten varaudu mahdolliseen haastattelukutsuun jo ennakkoon.

Lisätietoja antaa ylioppilaskunnan pääsihteeri Simo Pöyhönen, puh. 0400 936 834, paasihteeri@jyy.fi, sekä ylioppilaskunnan hallituksen puheenjohtaja Kirsi Marttinen, puh. 050 531 4244.

JYVÄSKYLÄSSÄ 20.8.2005
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON YLIOPPILASKUNNAN HALLITUS

ILOKIVI

on stage

K18, 21-03, www.jyy.fi/ilokivi, Keskussairaalan tie 2

Ke 14.9. JY:n uusien bileet / 2krs. / 3€
Red Number Two, Valve

To 15.9. Ässiä Hatusta -improklubi / 19.00 / 4€
Improvisaatioteatteria by JYT:n Ässiä hatusta -improjengi

Pe 16.9. Kaverikerho esittää / 6€
Hannibal & Soppa, Julius, Kuningas pähkinä

La 17.9. Seisomapaikkaklubi: Best of / 18 ja 21.30 / 6€
Ismo Leikola, Zaani, Marko Kämäräinen, Teemu Kontoniemi,
Jouni Kallio, Antti-Jussi Alarmo
Lisätietoja ja lippuvaukukset: www.seisomapaikka.com

Pe 23.9. PROMO -klubi / 3€
Grumps, Script of Flood

Ke 5.10. Hevikaraoke / 20-03 / 4€
Kevään holtittoman suosion painostamana kulttuuri-
valiokunta järjestää kolmannen hevikaraokensa.
Tule ajoissa, jos haluat laulaa!

To 6.10. Ässiä Hatusta -improklubi / 19.00 / 4€
Improvisaatioteatteria by JYT:n Ässiä hatusta -improjengi

To 27.10. Ässiä Hatusta -improklubi / 19.00 / 4€
Improvisaatioteatteria by JYT:n Ässiä hatusta -improjengi

On Stage -ohjelmat alkavat aina kello 21.00 ja päättyvät 03.00, jollei toisin mainita

jälkikirjoitus

Anna Onali

Eteisen yksinäinen valo vai siskonpeti?

MIHIN HALUAN asumaan? Yksiöön tietysti. Opiskelupaikan varmistuttua ainut vaihtoehtoni oli löytää yksiö. Luulin tietäväni soluasumisesta kaiken, vaikka en ollut astunut jalallani ensimmäiseenkin yhteiskeittiöön.

Löysinkö yksiön? Tietysti. Olinko tyytyväinen siihen? En. Kun tulin kotiin, kämpppä oli tyhjä ja pimeä. Mikään tavara ei ollut muuttanut paikkaansa.

Ei ollut tullut lisää tiskiä, mutta toisaalta kukaan ei ollut myöskään jättänyt pöydälle lappua: "Mennäänkö illalla lenkille?"

Yksiöni oli hiljainen ja tylsä, jos minäkin olin. Elämä tuntui alkavan vasta ikkunalasin toiselta puolelta. Olin paljon poissa kotoa. Puhelinyhtiöni rikastui.

VUOSI YKSIIN riitti. Sen jälkeen muutin kaksioon espanjalaisen Natalian kanssa. Vaihtovuonna Puolassa majailin kolmen hengen asuntolahuoneessa sekä kommuunissa, jossa oli vaihteleva määrä ihmisiä.

Kotioven takana saattoi odottaa yllätysvieraita, aikaisille aamuluennoilta herättiin samaan herätyskelloon. Toisinaan joku oli vuokrannut elokuvan, jota katsottiin yöpuvut päällä siskon-

pedissä. Ja olihan sitä sotkuakin välillä. Mutta baari sai vaihtoehdon.

MISTÄ JOHTUU, että yksinasuminen näyttyy niin monelle tavoiteltavana, ainoana säädyllysenä asumisen muotona? Miten minäkin, tietämätön abiturientti, ajattelin niin? Vaihtovuonna asia selkiytyi.

Suomeen liittyy ehdoton 'pitää' ja 'pitäisi' -sanoilla alkava lista eri asioita, joista on suoriuduttava. Täällä tehdään opinnot alta pois ja jaksetaan tarpoa röntäsateessa työpaikalle niin kauan, kunhan edessä on ulkomaanmatka, risteily, piristys.

Päämäärätietoinen tehokkuus vaatii veronsa. Kuka nyt jaksaisi olla seurallinen ja esittäytyä kämppiksen kavereille kahdentoista tunnin työpäivän jälkeen. Ajatus hiljaisesta yksiöstä saa mielen seestymään. Koti-ilta, ja huomenna jaksaa taas.

Ulkomailla kaikki on toisin: "Tällaista sotkua en kestäisi Suomessa."

"Näin pitkä bileputki ei olisi mahdollinen kotona."

"Onneksi ei ole pakko mennä kouluun."

★★★★★
GrandStarCafe
 Bar & Cafe

Parasta viihdettä!
 – musaa, pelejä ja urheilua –

Penkkiurheilijan unelmapaikka! Meillä voit seurata urheilutapahtumia 9 ruudusta. Valioliiga, Mestareiden liiga, salibandy, jääkiekko... You name it! Tervetuloa!

Kauppakatu 32 ☆ 40100 Jyväskylä ☆ 014-449 7563
 Avoinna ma-to 12-01 ☆ pe-la 12-03 ☆ su 11-01

Kaikki aluspukeutumiseen
 Hyödynnä Lady Shopin asiakaskortit.
 Ammattitaidolla

LADY
 shop

Ma-pe 10-18, la 10-15
 Puh. (014) 620 629

TORIKESKUS

SONAATTI SHOW
 -Ilman vippaskonsteja

Tässä kolmen kaveruksen kokemuksia **SONAATTIN** ravintoloista

Enemmän kavereita!
 Vaivatta ravitsevaa ruokaa!
 International connections!

Voit tarkistaa päivittäiset ruokailijat netistä osoitteesta www.sonaatti.fi tai wap-kännykälläsi wap.sonaatti.fi

Nyt kaikki tämä on mahdollista omalla kampusalueellasi!
SONAATTI TARJOAA 3 IN 1 -PAKETIN - ja vieläpä **USKOMATTOMAN EDULLISEEN** hintaan!

LOGOTAKOMO

ruth
 1x60
 suoraan
 painoon

Katso myös nettisivut. www.turotim.fi

TULE MEILLE TÖIHIN

Myyimme suosituimmat aikakauslehdet. Tarjoamme reilun palkan, koulutuspalkkion, upeat myyntipalkkiot, lehti- ja liikuntaedun. Haemme vakituisia ja osa-aikaisia myyjiä palvelukseemme.

MYÖS KESÄTÖITÄ!

Soita ja sovi haastattelu:
 Chagit Heiskanen p. 040 534 2186
 Riikka Kuivaniemi p. 040 554 0367

TUROTIM
 Telemarkkinointi

Kauppakatu 26 A 11, 40100 Jyväskylä. P. (014) 819 0020
 Helsinki, Porvoo, Hämeenlinna, Tampere, Lahti, Jyväskylä

kampus data
 6x180
 suoraan painoon

Hei **URVELO!** Haluatko ystäviä, menestystä ja vaikutusvaltaa??? Edustajistovaalit käydään 1.-2.11.2005
Varaa mainostila Ylioppilaslehdessä NYT! HETI! PAIKALLA!!!
Soita 050 5923696 / Vexi Virtanen, niin homma hoituu

Ylioppilaskunnan keskusvaalilautakunta on päättänyt edustajistovaalien 2005 vaalipäiviksi tiistain 1.11. ja keskiviikon 2.11. Ennakkoäänestys järjestetään 26.-27.10.2005.

Seuraava Jylkkäri (no 11/2005) ilmestyy 29.9. ja aineisto siihen tulee toimittaa VIIMEISTÄÄN KE 21.9. KLO 12.00. (HUOM!!! Aikaisemminkin saa toimittaa.....)

Sitä seuraavat Jylkkärit tulevat kahden viikon välein:

No 12 ilmestyy 12.10. ja se jaetaan koko Jyväskylän kaupunkiin. Painos on huikeat 53.000 kpl. Aineisto VIIMEISTÄÄN KE 5.10. KLO 12.00.

No 13 ilmestyy 26.10. ja aineisto VIIMEISTÄÄN KE 19.10. KLO 12.00.

No 14 ilmestyy 9.11. ja aineisto ennen ke 2.11. klo 12.00. Tämä erikoisnumero on abinumero, ja se jaetaan Keski-Suomen lukioihin ja opistoihin.

No 15 ilmestyy 23.11. ja sen aineisto VIIMEISTÄÄN 16.11. KLO 12.00.

No 16 onkin sitten Jylkkäriin 45-vuotisjuhlanumero, eikä painos ole yhtään sen vähempää kuin huikeat 53.000 kpl. Ilmestymispäivä on 7.12. ja

aineiston viimeinen jättöpäivä on 30.11.

Muista tervehdyksellä!!!

OPISKELIJAKORTILLA

pysyvästi normaalihintaisista tuotteista

-15%

KAUPPAKESKUS FORUM

ma-pe 10-19, la 10-17

P. 282 599

**OLE MIES !
OLE SIRKKA !**

Tule koelauluun! Maanantaisin klo 18.30

Kolmikulma, Puistokatu 2A, 6 krs,

Jyväskylä sinfonian harjoitustila

Sovi oma koelauluaika ja soita:

Nikke 050 581 5376

Mieskuoro Sirkat - www.sirkat.fi

sohwi
1x100
suoraan
painoon

ALAN PIZZERIA PUB

Porrastie 1, Myllyjärvi

Kaikki
normaalit
PIZZAT **5€**

KEBABIT 6€

Meiltä saat myös pihvit ja salaattit!

Ilmainen kotiinkuljetus

Puh. 3111 508

KARAOKE perjantaisin
ja lauantaisin.
Keskiviikkoisin **ELÄVÄÄ**
musiikkia.

AVOINNA:

MA-TI-TO 11-23

KE-PE-LA 11-02

TERVETULOA!

laukku ja nahka
6x180
suoraan painoon